

VEZETŐK LAPJA

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

66-67. évf.

125-126. szám

2019 ősz-2020 tavasz

A képen Horváth Mihály cscst. külügyi vezetőtisz és Apáthy László cst., a világdzsembori múzeum idegenvezetője látható West Virginiában, a 24. világdzsembori jelvényének kinagyított mása előtt. Egy ismeretlen, nem magyar nemzetiségű cserkész felvétele.

KÖZÉRDEKŰ HÍREK

1. Munkahétfége a Sík Sándor Cserkészparkban. 2019. október első hétvégéjén 34 cserkész látogatott el a Sík Sándor Cserkészparkba Kanadából, New York-ból, New Jersey-ből, Pennsylvániából, Clevelandból, minél több munkát elvégezni. A munkaakciókra szüksége van a parknak, ami évente három nagy cserkészeseeménynek ad lehetőséget.

A munkacsoport többek között a következő munkákat végezte el: táborhelyek tisztítása, közel 100 száraz fa kivágása, tönkök kiszedése; az úthálózat mentén benyúló faágak metszése; az altáborok rak-tárépületeinek rendberakása (polcok behelyezése, szigetelése, rendszerezése); a fő konyha, amely akár 700-800 táborozó igényeit is ellátja) rendberakása; a hűtőház felszerelése új polcokkal; a felújított őrsvetetői barakk bepakolása; ventilátorok felszerelése a leányőrsvetetői barakkban és a cserkészboltban.

A munkálatok nemcsak a közeledő jubileumi tábor igényeinek kielégítésére szolgálnak, hanem a park karbantartásának és fejlesztésének érdekében is történnek. Ezen felül a közeljövőben számos egyéb munka is programba van véve. □

2. Jubileumi tábor 2020. A jubileumi tábor ezúttal a magyar cserkészlet beindításának 110. és a

külföldi magyar cserkészlet életre hozásának 75. évfordulóját ünnepli. A tervbe vett tábor 2020. július 30-tól augusztus 9-ig került volna megrendezésre a Sík Sándor Cserkészparkban.

Sajnos a koronavírus-járvány miatt a tábor 2021 nyarára kerül elhalasztásra.

Hangsúlyozzuk, hogy halasztásról, és nem a tábor lemondásáról van szó. A szervezési munkák folytatódnak, az altáborok tovább csiszolják a programjaikat, és még élvezetesebb játékokkal, kihívásokkal várják majd a cserkészeket. Az átszervezési feladatok előrehaladtával a táborparancsnokság folyamatosan tájékoztatást ad a helyzetről. További tudnivaló a www.jubitabor.org honlapon található. Jelentkezés a jelentkezés@kmcssz.org címen. □

3. Eucharisztikus Kongresszus. 2020 a magyar összetartás éve a trianoni békediktátum 100. évfordulója alkalmából. Világméretű eseménye lesz az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus

(NEK). Ez a katolikus egyház 1881 óta, 4 évente megrendezésre kerülő, világméretű eseménye. Magyarországon ezt megelőzőleg 1938-ban volt. 2020-ban szeptember 13-20. között Budapesten került volna megrendezésre, amely a Magyar Katolikus Egyház és egyben – aktív cserkész részvétel által – a magyar cserkészlet legnagyobb eseménye is lesz ekkor. **Az egészségügyi krízisre való tekintettel a kongresszus új időpontja 2021. szeptember 5-12.**

A család, a béke és a szabadság egyetemes értékei, valamint az új evangelizáció szükségessége áll az Eucharisztikus Kongresszusok középpontjában, ahol nagy erővel került előtérbe a kapcsolat az Eucharisztia és az Egyház küldetése között. Rendkívüli, az életben csak ritkán előforduló esemény lesz ez! Lehetőség ez arra, hogy merítsünk hitünk forrásából, hiszen a Kongresszus jelszava szerint: „*Minden forrásom belőled fakad*” és alkalom arra, hogy *a Kárpát-medencében élő magyarok, a környező ország hívei és a világon élő magyarok egymásra találjanak, összetartsanak a közös hitben.*” További tudnivalók a www.iec2020.hu honlapon találhatók. Felekezetre való tekintet nélkül a KMCSSZ tagjai is részt vehetnek ezen, akár a szolgálattevő cserkészek önkéntes csapatában! A KMCSSZ összekötő tisztje Horváth Mihály cscst. A jelentkezések hozzá kell beérkezzenek a mrhorvath@aol.com címre. □

4. Művészeti pályázat. A Ladányi Alapítvány (Emory & Ilona E. Ladányi Foundation) több évvel ezelőtt évi \$1000-os tanulmányi segélyalapot létesített azon KMCSSZ-hez igazolt cserkészek és cserkészvezetők számára, akik felsőfokú tanulmányaikat szépművészeti szakon kívánják folytatni. A pályázatra szóló jelentkezési ív a Szövetség honlapjáról (www.kmcssz.org) letölthető és kinyomtatható. Igényelhetők a *Vezetők Lapja* szerkesztőségétől a vezlap@yahoo.com címen is. A 2020 őszi szemeszterre a jelentkezési határidő: 2020. augusztus 30. □

Közlemény!

A koronavírus-járvány miatt a Közérdekű hírekben olvasható programok megtartása megváltozott. Figyelni kell a hivatalos forrásokból és a program szervezőktől eredő tájékoztatásokat.

Szintén a koronavírus jávánnyal kapcsolatban Thomas J. Bollyky, azaz Bollyky J. Tamás, az egyesült államokbeli Külügyi Tanácsnak főmunkatársa és a Globális Egészségügyi Programnak (Global Health Program) igazgatója, a koronavírus-járványt illetően a Time magazinnak adott nyilatkozatot: „A politikai döntéshozók és az egészségügyi tisztviselők ne hivatkozzanak a melegebb időszakra, hogy megmentsen minket a COVID-19-től. Az egyetlen dolog, ami képes erre az a közegészségügyi felkészültség és a higgadt politikák.” Egyébként Tamás egykori tagja a New York-i 7. sz. Erős Gusztáv cserkészcsapatnak.

Kulturális értékeink közé tartoznak magyar könyvek és CD lemezek – Mi legyen a gyermekes magyar családok könyvespolcain?

A lista kiegészítéséhez szintén hozzájárultak a következő cserkészvezetők: Csajka Tamás cst., Fischer Viktor cscst., Koppány Mária magyartanár, Nádasné Ormay Gabriella (Kuni) cscst., Pigniczky Eszti cscst., Siket Holicza Katalin cst., Tóthné Kollár Kata cscst., és Bodnár Gábor cscst. egykori cikke révén.¹ Néhány gondolat a csaladinet.hu honlapról származik.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a cserkészlet csak részben járul hozzá a magyar családok nemzeti örökségének fenntartásához, viszont aktívan segíti a szülőket gyermekeik magyarrá nevelésében, a magyarságtudat kialakításában. Kis utánajárással ehhez a diaszpórában is általában hozzáférhetőek

a közismert magyar könyvek, amelyek a nagyobb nyugati városok magyar könyvtáraiban, családok – nagyszülőket is beleértve – könyvespolcain, komoly cserkészmuлтtal rendelkező csapatok könyvtáraiban is megtalálhatók. Ám ma már könyvek, CD lemezek, DVD-k meghozathatók Magyarországról is. Ez mind kitűnő ajándék lehet. A hozzájárulók egyéb más ide-sorolható könyvet is javasoltak, de sajnos nehezen

vagy már nem kaphatók, így ezeket nem közöljük.

Ajánljuk mind a szülőknek, mind a cserkészvezetőknek, hogy kölcsönözzenek, ajándékba vegyenek meg az alábbiakból. A cserkészeket először a műolvasására bíztassuk, bírjuk rá, és csak *utána* nézessük meg velük a filmet, videót, DVD-t, ha van. Ha a cserkész nem eléggé jártas a magyar olvasásban, üljünk le vele és olvassunk fel neki. Általában 12-13 éves korig elfogadják ezt. A Szövetség Intéző Bizottsága olvasási különpróbát is létesített, ami az olvasási készséget elősegíti, noha ez önmagában nem elég. Kiegészítésre szorul az olvasott szöveg magyarázata is. Az értelmezéshez a szülő vagy hozzáértő cserkészvezető, más felnőtt adhat segítséget. Ez serkentheti a cserkészekben az olvasási kedvet is.

A legtöbb szülőben felmerül a kérdés, vajon mikor kezdjünk el olvasni gyermekünknek? Az olvasást korán kell kezdeni a gyermekkel, már babakorban. Ennek részleteibe itt nem megyünk bele, mivel e cikkben cserkészkorú gyerekekről van szó, általában 5-6 évesektől felfelé. A Google keresőn megtalálhatók a csecsemőkortól a 6 éves korig terjedő életkorral kapcsolatos további pedagógiai ma-

gyarázatok. Itt csak annyit, hogy az olvasást nem lehet elég korán kezdeni. Alul néhány gondolat ezt kiegészíti.²

„Ha rendszeresen olvasunk gyermekünknek, az egyszerre fejleszti szókincsét, kommunikációs képességeit, és képzeletét is. Így tehát minél korábban kezdjük el azt, annál többet tudunk hozzátenni a gyermek fejlődéséhez. Ha felolvasunk gyermekünknek, azzal bevezetjük őt egy történetbe, a számok, betűk, színek, formák világába. A felolvasás fejleszti a memóriát és a szókincset, hiszen folyton újabb és újabb szavakat hall. Ennek később lesz jelentősége és eredménye, amikor nagyjából kétéves korban elkezd beszélni.”³

Eszközeink közé kell tartozzanak az alábbi könyvek és CD lemezek, DVD-k
(ábécé sorrendben):

Arany János: Toldi (irodalmi mű)
Bartók Béla képeskönyv gyermekeknek (nép-
dalfeldolgozás-gyűjtemény és annak CD mel-
léklete)
Benedek Elek: Világszép nádszál kisasszony
Gárdonyi Géza: Egri csillagok
Hász Róbert: A künde (regény)
Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese
Jankovics Marcell: Magyar népmesék (DVD
első része)
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
Petőfi Sándor: János vitéz
Szép Ernő: Mátyás király tréfái (hangos-
könyv)

Ezekon kívül összeírtunk további műveket is:

A legkisebbeknek:

Berg Judit: Rumini
Berg Judit: Lenge mesék
Fekete István: Vuk
Fekete István: Bogács
Füzesi Zsuzsanna: Mondókáskönyv
Kányádi Sándor: Gyerekversei
Mesék Mátyás királyról

Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön
Radnainé Bauer Erzsébet: Mesék az erdőből (ké-
pes mesekönyv)
Szabó Magda: Szigetkék
Wass Albert: Mese az erdőről
Weöres Sándor: Bóbita
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

A tíz év körülieknek:

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi
Fekete István: Tüskevár
Illyés Gyula: Tűz vagyok (Petőfi Sándor életrajza)
Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa (elbeszélés)
Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője (elbeszélés)
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig

A 12-14 éveseknek:

Albert Barillé: Egyszer volt... sorozatok
(DVD)
Fekete István: A koppányi aga testamentuma
(regény, hangoskönyv formában kapható)
Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember
Jókai Mór: Aranyember,
Jókai Mór: A kőszívű ember fiai
Mikszáth Kálmán: A fekete város
Mikszáth Kálmán: A két koldusdiák
Móra Ferenc: Aranykoporsó
Móra Ferenc: A rab ember fiai
Szabó Magda: Abigél
Tamási Áron: Ábel a rengetegben

15 éven felülieknek:

Herczeg Ferenc: Pogányok
Herczeg Ferenc: Fogyó hold (történelmi regé-
nyek)
Katona József: Bánk bán (irodalmi mű)
Nemeskürty István: Mi, magyarok. Történel-
münk ezerszáz éve. Akadémiai kiadó, Buda-
pest, 2001
Nemeskürty István: Magyar századok, Szabad
Tér kiadó, Budapest. 2009
Nyíró József: Úz Bence (regény)
Romsics Ignác: Magyarország története. □

¹ Bodnár Gábor: Könyvekről. *Vezetők Lapja* 3. sz. [Külföldi] Magyar Cserkészszövetség, 1955.

² *Csaladinet.hu*.

³ Lásd továbbá “Hogyan neveljünk olvasni szerető gyerekeket?” – Népújág vagy NYELVÉSZNET, Péter Orsolya Adél: Az olvasási készség fejlesztése.

Helyesírási hibák, azaz olyan kifejezések, amelyeket szinte mindenki rosszul ír és használ

A VL 123. számában közzétett A leggyakrabban rosszul kiejtett magyar szavak című cikket. Az alábbiakban ezt kiegészítjük, néhány helyesírási nehézséggel. Megjelent a nyest.hu (Nyelv és Tudomány) weboldalon.

Az eduline oktatási hírportál magyartanárok segítségével összeállította a leggyakoribb helyesírási hibák tízes listáját, amelyből itt nyolcat közlünk. A másik kettővel többek között a VL 123. számában foglalkoztunk. Az általuk megkérdezett középiskolai tanárok szerint az összetett szavak, a dátumok és a földrajzi nevek helyesírása tartozik a legnehezebbek közé. A listában azonban nemcsak ezekhez a típusokhoz tartozó alakok vannak, hanem magánhangzó-hosszúság, összeolvadás és *j-ly* kérdés is. Az alábbiakban a nyolc leggyakoribb hibát, illetve a helyes alak írásmódját magyarázzuk el.

(Hivatkozásként megadjuk *A magyar helyesírás szabályai*ban [AkH. 12. Kiadás, 2015] közölt szabály idevonatkozó számát.)

1a. Helyes: időjárás – helytelen: idő járás.

1b. Helyes: időjárás-jelentés – helytelen: időjárásjelentés

Az *időjárás-jelentés* szó tipikus példája annak, amikor könnyű eldönteni, hogy ez összetétel egybe- vagy különírandó. A hat szótagos szabály érvényesül itt: a hat szótagonál hosszabb többszörös összetételeket kötőjellel írjuk a két fő összetételi tag határán.

2. Helyes: higgy – helytelen: higyj

Ennek a szóalaknak a helyesírásában a kiejtés és a szóelemzés elve jöhet szóba mint vezérlő fonál. Lássuk a szóelemzést! A *hisz* igének sokféle töváltozata van: *hit, hiszem, hittem, hinni fogom, hinném, higgyem*. Már ebből a sorból is látható, hogy nincs *gy*-re végződő alak, csak a felszólító módban; a tövekben közös a *hi-* alak. A *hisz* nem olyan tehát, mint a *hagy* ige, amelynek esetében több alakban is megjelenik: *hagyom, hagytam, hagyni fogom, hagynám, hagyjam*. Tehát valójában a szóelemzés

ugyanúgy segít, ahogyan a kiejtés. (L. AkH. 43.)

3. Helyes: húsvét – helytelen: Húsvét

Külön szabály szerint az ünnepeket és a neveztetes napokat kisbetűvel kezdjük. Így a *karácsony*, a *húsvét*, az *anyák napja* stb. mind-mind kisbetűvel kezdődnek. Megtévesztő lehet, hogy a különböző köszöntésekben, üdvözlő kártyákon sokszor nagybetűvel szerepelnek ezek a szavak. (L. AkH. 145.)

4. Helyes: kulturális – helytelen: kultúrális

A hiba forrása könnyen megtalálható: a *kultúra* hosszú *ú*, a *kulturális* alakban azonban az *ú* lerövidül. Kiejtés alapján nehéz eldönteni: hosszan és röviden ejtve is hallható. Így nincs jobb ötletünk: meg kell jegyezni.

5. Helyes: muszáj – helytelen: muszály

Az *ly* és a *j* helyesírási megkülönböztetésén nincs sok magyaráznivaló: jobb híján ezt is meg kell jegyeznünk, hogy melyik szót milyen *j*-vel írjuk, ugyanis a hangzások alapján – a köznyelvben – nem tudunk különbséget tenni. A *muszáj* esete azért kritikus, mert különösen gyakori az *ly*-os írásmód. A Google keresőjébe *ly*-nál gépelve a szót, 607 ezer találatot kapunk, ami jöllehet jóval kevesebb, mint a közel négymillió találatot adó helyes alak, mégis rengeteg.

6. Helyes: New York-i – helytelen: new yorki

Szintén a földrajzi nevek témaköréhez kapcsolódó, igen nehéz példa. Ebben az esetben a tulajdonnév több tagból áll, és ezeket az alapformában külön írjuk: *New York*. (Viszont Boston → bostoni). A helyesírási probléma az, hogy az *-i* melléknév-képző megváltoztatja-e a nagy kezdőbetűt. Ebben az esetben, amikor az alapalak is kétagú, és a magyarban is megtartjuk az idegen nyelvű írásformát: nem. Ilyenkor kötőjellel kapcsoljuk hozzá a képzőt. (L. AkH. 217.)

Példa: New York-i látkép
(Forrás: Wikimedia Commons / AngMoKio / CC BY-SA 2.5)

7. Helyes: *összevissza* – helytelen: *össze-vissza*

Ezekkel az úgynevezett mellérendelő szókapcsolatokkal egy fő szabályt érdemes megjegyezni. Ha az összetételi tagokat külön toldalékoljuk, akkor kötőjellel írjuk a kapcsolatot: *süt-főz*, *sütöttem-főztem*. Ha azonban a tagokat csak az összetétel végén toldalékoljuk, akkor egybeírjuk: *búbánat*, *búbánatot*. Az *összevissza* alakot persze nehezen tudjuk toldalékolni, de azért lehet ilyen mondatot alkotni:

Példa: Kérek egy önéletrajzot, de egy rendeset küldj, ne egy olyan összevisszát!

Mindezek alapján tehát az *összevissza* szoros összetételnek minősül, és egybeírjuk. (L. AkH. 100.)

8. Helyes: *Árpád híd* – helytelen: *Árpád-híd*

A problémakör a földrajzi nevek helyesírása; a helyzetet megnehezíti, ha több tagból áll a földrajzi név. Ebben az esetben általában csak két lehetőség van: a különírás és a kötőjeles írásmód. Az akadémiai helyesírási szabályzat szerint a természetes földrajzi képződmények neveit (*tó*, *folyó*, *hegység* stb.) kötőjellel, a közterületek neveit pedig külön írjuk. Így a *híd* utótag ugyanabba a típusba tartozik, mint az *utca*, a *tér* és a *megye*. A hidak között kivételt képez a *Lánchíd*, amit egybeírunk, mert – szól a magyarázat – ez a hídnak a típusára utal, és az vált önállóan tulajdonnévvé, a híd teljes neve:

Széchenyi lánchíd. (L. Akh. 182.)

(Forrás: Wikimedia Commons / Christo / CC BY-SA 3.0) □

A NYELVEK ŐSISÉGE

A Sorbonne egyetem nyelvészei számítógéppel végeztek összehasonlításokat a nyelvek ősiségének vizsgálata során arról, hogy mely nyelv őrzött meg legtöbbet az ősműveltség elemeiből, az ős-etimonokból, alapszavakból.

A következő eredményre jutottak:

- a mai angol nyelv 4 % etimont,
- a latin 5 %,
- a héber 5 %,
- a csendes-óciáni nyelvek 7 %,
- az indiai mundakhol 9 %,
- a tibeti szanszkrit 12 %,
- az őstörök, türkmén 26 %,
- a mai magyar nyelv 68 % ős-etimont tartalmaz!

Forrás: Kiss Dénes: *ŐS-nyelv nyelv-Ős - Antológia* Kiadó Lakitelek 1993;
Cúth János: *A magyarságtudat kézikönyve*.

A nyelvek ősisége ős-etimonok alapján

I. Élménybeszámoló a 24. világdzsemboriról

A világdzsembori a cserkészek világtalálkozója, ami inkább egy nagy fesztivál, mint tábor. Alkalmat ad találkozni, ismerkedni és új barátságokat kötni a világ majdnem minden nemzetének cserkészeivel.

Az Amerikai Egyesült Államok West Virginia államában 2019. július 22-től augusztus 2-ig tartott 24. világdzsemborin volt szerencsém a Magyar Cserkészszövetség tagjaival két hetet együtt sátorozni. Az idei dzsemborit Észak-Amerika három országának – Kanada, Mexikó és az USA – cserkészszövetségei együtt szponzorálták. Ilyen cserkész világtalálkozó Észak-Amerikában utoljára 1983-ban Albertában (Kanada), és előtte 1967-ben, Idaho államban (USA) volt. A magyarországi kontingens 273 cserkészből állt. Köztük helyet kapott 22 cserkész és vezető a Külföldi Magyar Cserkészszövetségből is, akik a többi külföldi magyar cserkészszövetség képviselőivel együtt a Magyar Cserkészszövetség révén vehettek részt az eseményen. A KMCSSZ részéről egy-egy cserkész Bostonból, a New Jersey-i Garfieldből, New Jerseyből, Floridából (az Amerikai Cserkészszövetség révén), ketten Clevelandból, hárman Washington, D.C.-ből, hárman Angliából, egy-egy Münchenből, Nürnbergből, és Heidel-

bergből, nyolcan pedig Brüsszelből érdemelték ki a részvételt. (A résztvevők névsora e cikk végén található.)

A dzsemborin 14 és 17 év közötti cserkészek vehetnek részt, valamint a 18. évüket betöltött cserkészvezetők, illetve felnőtt-cserkészek; az utóbbiak mint a dzsemborit szolgáló vezetők az IST-ben (International Service Team) teljesítettek szolgálatot. Az IST-tagoknak a feladata volt a programokat megszervezni és levezetni. Az angol nyelvtudás – legalábbis társalgási szinten – mindenki részére kötelező volt. A cserkészkorúak örsökbe kaptak beosztást, amelyekben egy örsvezető és 9 cserkész volt, négy örs egy rajt képezve.

A Magyar Cserkészszövetség egy jelentkezési és válogatási rendszer alapján négy rajt, azaz 160 cserkészt küldött a dzsemborira. Az elhelyezés négy különböző altáborban történt, altáboronként kb. 8-9 ezer cserkésszel. A 113 magyar felnőtt vezető pedig együtt sátorozott a 9 ezer tagot számláló IST altáborban.

Összesen 145 országból 41 834 cserkész jött össze a Boy Scouts of America Summit Bechtel Reserve (SBR) táborhelyén. Ezzel az SBR hirtelen West Virginia állam harmadik legnagyobb városává vált.

E világtalálkozóznak a témája „Nyiss ki egy új világot!” („Un-

lock a New World”) volt. A mottó arra utalt, hogy a 12 nap alatt a résztvevő cserkészek új kalandokat éljenek meg, új kultúrákkal ismerkedjenek meg, és egymással barátságokat kössenek.

A cserkészek megérkezésük után saját táborhelyüket állították fel. Kaptak kétszemélyes sátrakat, tábori ágyat, és 40 személyre a kellő közös felszerelést, hogy konyhát is felállíthassanak. Az IST-tagoknak, akik már 2-4 nappal a tábor előtt érkeztek felállí-

tani a táborukat és elkészíteni a közös programokat, azok részére már álltak a többnyire négy-személyes sátrak, kétemeletes tábori ágyakkal. Voltak néhányan, akik kétszemélyes sátorban aludtak, mint a részt vevő cserkészek. Mivel az IST-tagok legalább nyolcórás napokat dolgoztak, nekik meleg reggelit és vacsorát készítettek. Minden este négy féle vacsorából választhattak: klasszikus amerikai ételek, más nemzetek ételei, különböző melegszendvicsek, és egy vegetáriánus készítmény kínálatából. A négy étkezési sort ötször ismételték meg, így soha nem kellett sorba állni és várakozni. Az ebédlő

befogadóképessége kb. 4 ezer személy volt. Az ebédekre szendvicseket lehetett készíttetni, és útravalónak pedig gyárilag csomagolt élelmiszereket, kekszeket és friss gyümölcsöket felvenni. A

nagy távolságok miatt nem lehetett visszamenni a sátrakhoz napközbeni étkezésre, tehát az ebédet mindenkinek magával kellett vinni.

A park több mint 57 km² (14 000 acre), és a legalacsonyabb és legmagasabb pontok közötti távolság kb. 400 m (1300 láb). Az SBR tehát kb. százszor akkora mint a fillmore-i Sík Sándor Cserkészpark! Megállapították, hogy a cserkészek naponta átlag 22 ezer lépést tettek meg. Átlagban 30 percet mentek egyik helyszínről a másikra, volt amikor több mint egy órát! A felnőttek részére létezett buszjárat, mivel ők a programok helyétől a legtávolabb sátoroztak, hogy gyorsabban és időben érkezzenek meg a beosztási helyükre. Körülményes volt az is, hogy mire a sátortól a buszmegállóhoz valaki elgyalogolt és a busszal végigdöcögött a poros utakon, majd elsétált a programhoz a buszmegállótól, eltelt 30-45 perc.

A cserkészkorúak egyszerű reggeliket ettek és maguknak is ebédet csomagoltak, mint a fel-

nőttek. Vacsorára az őrök saját maguknak főztek, ugyanakkor felváltva a rajuknak is. A rajok mindennap kaptak egy bizonyos mennyiségű pontot, ami pénzt jelképezett. Ebből a pontösszeg-

ből „vásárolhattak” a tábori élelmiszerközpontban a vacsorához való nyersanyagot. A vacsora választékaihoz receptkönyvet is adtak. Aszerint vagy tetszés szerint szerezhetők be a kellékeket a napi étkezéshez úgy, hogy ha ügyesen kieszték, megfelelő mennyiségű nyersanyagot vásárolhattak a pontok révén/pénzből, hogy legyen elég étel mindenki részére a rajban.

A mindennapi programokból bőven volt választék. Sőt, a 12 nap alatt nem is lehetett mindenben részt venni. Voltak BMX biciklipályák, létezett bicikli- és hegyi túra, kötélhídmászás a magas fák között. Volt drótkötél-csúszás (zipline): összesen volt közel 5,5 mfd (8,8 km) hosszú zipline, a leghosszabb 3 ezer láb (kb. 900 m), 50 mph (80,5 km/ó) elérhető sebességgel. Kb. 1 percre tartott végigmenni rajta. Volt több rövidebb is. (Lásd: <https://www.2019wsj.org/zip-line/>.) Továbbá ki lehetett próbálni

a gördeszkapályát, sziklafalmászást, sportversenyeket, kajakozást, palackos bújárást, gumicsónak-tutajozást gyors vizeken, álló deszkán lapátos evezést (SUP, azaz Standup Paddleboarding), úszó akadályversenyt, céllövészetet, íjászatot, virtuális/

számítógépes/technológiai programokat stb. A Global Development Village (Globális Fejlődés Faluja) területén a modern világ fejlődés okozta kihívásaival lehetett megismerkedni. A magyar kontingens sátrában saját lábra szandált lehetett készíteni újra használt műanyagokból. A World Point Center (Világpont Centrum) kiállítási sátrainál az egyes országok cserkészei bemutatták, hogy milyen a cserkészlet az ő hazájukban, milyen hagyományaik és szokásaik vannak. A Faiths and Beliefs (Vallások és Hitek) programban a világ nagy vallásai képviseltették magukat, ahol a résztvevők jobban megismerkedhettek saját vallásukkal vagy másokéval. Volt egy gyönyörű szép, profi módon összeállított múzeum egy hatalmas kiállítási sátorban az összes 24 világdzsemboriról, amelybe mellesleg Apáthy László cst. kapott idegenvezetői beosztást. Ez a megbízatás a B.S.A. szervezői részéről nagy megtiszteltetésnek tekinthető! Ott a különböző dzsemborikról a cserkészek saját gyűjteményeiből összeállítva jóformán mindent meg lehetett találni, mind szépen kirakva, mint például cserkészanyagokat, jelvényeket, cserkészruhadarabokat, iratokat. Lord Robert Baden-Powell-nek, a cserkészlet alapítójának az eredeti cserkészkalapja is ott volt megte-

Átkelés a kötélhídon

kinthető a kiállításon.

Egy kis, a közeli tóban benyúló félszigeten el lehetett látogatni az 1907-es Brownsea szigetére, ahol eredeti felállítással, korabeli játékokkal, átélhető volt az első cserkész tábor hangulata; sőt még egy beöltözött Baden-Powell-lel is lehetett találkozni, előadását meghallgatni, fényképet készíteni vele.

Saját munkabeosztásom a magyar kiállítási sátorban volt. Ott 3-4 nappal a dzsembori kezdése előtt 12-en felállítottuk és kidíszítettük a Magyarországot és a magyar cserkészteret bemutató sátrat magyar nemzeti színekkel, jellegzetes tárgyakkal. Itt többek között a Rubik Ernő által feltalált bűvös kockát és történetét mutattuk be, s versenyeket is tartottunk annak a leggyorsabb megoldására. Egy North Carolina-i 15 éves amerikai cserkészfiú a 3x3-as kockát 7,5 másodperc alatt kirakta, ami a dzsembori csúcsteljesítménye volt. Adtam a fiúnak jutalomként egy magyar kontingens nyakkendőt, amit a tábor alatt nagyon büszkén viselt az egyenruháján. Ezen kívül volt egy érdekes játék, amelyben mozaikszerűen híres magyar festményeket lehetett elkészíteni, ahol mindenki csak egy 12x12 cm (5x5 inch) nagyságú részt festett meg a festményből. Érdekes volt látni, hogy miként alakult a festmény órákon, sőt napokon keresztül, ahogyan több kéz festésstílusa adott hozzá az összképhez. Továbbá volt egy földrajzi játék is, amely bemutatta Magyarországot, egy angol nyelvű ismertető tábla az ország

A magyar dzsembori csapat jelvénye, a puli

híres személyeiről, helységeiről, hagyományairól és a magyar cserkészetről. Egy fotófal is létezett, ahol a barátoddal arcodat egyik-másik lyukon átdugva egy vászonra festett magyar népviseletbe öltöztött táncospárként fényképezhetél. A legnépszerűbb elem pedig az a pamutból készített kis puli kutya fej volt, amit sokan hazavittek magukkal a nyakkendőgyűrűjükön lógatva. A kiállításokra nemcsak a résztvevő cserkészek és vezetők látogattak el, hanem a legtöbb napon reggel 9-től délután 5-ig civil vendégek is bejárhatták a táborhely központi részét, ahol naponta kb. 5-6 ezer személy fordult meg.

A kevés szabadidejükben a felnőtt IST-tagok is járták a parkot, és ahol a programok nem kifejezetten a cserkészkorúaknak szóltak, a dzsembori bőséges kínálatából mi is részesülhettünk. Az egyik programon volt alkalmam találkozni és elbeszélgetni Baden-Powell egyik unokájával, Michael Baden-Powell-lel, aki Ausztráliából jött el a dzsemborira. Este, a „munka” után, az IST táborhelyén számos lehetőség adódott a kikapcsolódásra és találkozásra. Volt egy tér, ahol többször spontán futball-, röplabda- vagy krikett mérkőzések alakultak. Részt lehetett venni színpadi zenei koncerteken, karaoke- valamint népi bemutatókon. Ha ez nem volt elég, akkor ott volt a zene- (diszkó) sátor, jógasátor, szauna sátor, edző sátor, mozi sátor, társasjátékos sátor, étel/ital-sátor, ahol

finomságokat, üdítőket és különböző fajta kávékat lehetett vásárolni, valamint egy sátor, ami tele volt hintaszékekkel, díványokkal és kényelmes nagy párnás székekkel. Mindenhol elektromos konnektorok voltak találhatóak, ahol az okostelefonokat, i-Pad-eket és számítógépeket lehetett feltölteni. Minden táborozó, tehát a részt vevő cserkészek és a felnőttek egyaránt, a dzsembori app-en keresztül mobiljukra megkapták a napi dzsembori híreket, utasításokat, az időjárás változásáról szóló jelzéseket, a programváltozásokról szóló híreket stb. A szokásos tábori véleményező kis notesze helyett először jelent meg digitális véleményező pdf-ben.

A táborba való hivatalos beiratkozás során mindenki kapott egy vízmentes, „Novus”-nak nevezett interaktív karkötőt, amit ha máséhoz érintettél, és megnyomtad a középső gombját, azzal

Cserkészvezetők látogatása, b-j: Csajkáné Slattery Kriszta cst., Molnár Norbert (VMCSSZ), Péter Luca (SZMCS), Szentkirályi Endre cscst., Horváth Mihály cscst., Apáthy László cst.

megosztottátok egymás adatait – név, cím, ország, telefon, e-mail cím, Facebook-profil (arckép profil), arckép és bármi más adat, amit fel lehetett tölteni, amiket a mobilodon vagy a számítógépeden megnézhetél. Nem kellett se papír, se ceruza, hogy új barátaid adatait feljegyezd magadnak.

Három nagy közös programja volt a több mint 41 ezer részt-

vevőnek. Volt egy ún. kulturális nap, ahol minden órs vagy raj bemutatta tehetségeit, tudását a sátorhelyük környékén előadásban, ételkészítésben és/vagy kézművességben. Ezen a napon mindenki szabadon mozoghatott a parkon belül, és ellátogathatott ezekhez a kulturális rendezvényekhez. Este a nagy szabadtéri színpadon folytatódtak az egyes nemzetek előadásai.

A másik két közös találkozó a nyitó- és záró programok voltak. A több mint két órás előadások zenével, táncsal, mókával, beszédekkel, az égből drónokkal megjelentetett, kivilágított cserkészjellegű figurák, lézer show és hatalmas tűzijáték egészítették ki a programsorozatot. Nagy szám volt, amikor a magyarok megérkeztek ezekre a programokra, mivel én más kontingenst nem láttam, amely menetelven, nótaszóval egységes csapatként érkezett volna a helyszínre. Sokan fényképezték, videózták a magyarok megérkezését.

A dzsembori befejezése után az egész magyar kontingens Washington, D. C.-be utazott, ahol négynapos látogatást tettek. Onnan voltak, akik haza indultak, de a csoportnak egy jó része, nem több mint 55 tagú csoportokban, még tovább utazott Amerikában

és Kanadában, külön-külön utakon Floridába, New York városába, a Niagarához és Torontóba. Az utóbbi csoport egy fél napra ellátogatott a fillmore-i Sik Sándor Cserkészparkba is, ahol éppen a vezetőképző-táborok folytak. Mások nyugati irányban Chicagón keresztül, a Grand Tetons Nemzeti Parkba és Seattle-be tartottak, vagy délebbre a Grand Canyon-hoz, a Yosemite Nemzeti Parkba és a kaliforniai partvidék felé vették útjukat.

A 650 000 Ft (kb. 2200 USD) részvételi díj nem volt olcsó a magyarországi cserkészeknek. Ezt egyrészt a résztvevő saját erejéből, másrészt a központi és egyénileg beszerzett forrásokból, valamint adományokból, támogatásokból jött össze. A díj fedezte a repülőjegyet New Yorkba és vissza, a buszkiutazásokat New York-ból a dzsembori területére, valamint a dzsembori utáni utat Washingtonba. Az összes étkezés és szállás minden napra fedezve volt. Ezen kívül kaptunk egy jelvényekkel ellátott rövid újjú cserkészinget, a lányok egy kék színű szoknyát, a fiúk egy sötétszürke rövidnadrágot, egy kontingens nyakkendőt, egy csapatpólót, baseballsapkát és egy vászontáskát. Ezen felül több kontingensfelvarrót és ruhadara-

bot is lehetett vásárolni, amelyek a „csencselésre” (a „change”-ből eredő szó, azaz csereberélés, ami régi hagyomány világdzsemborikon, *a szerk.*) voltak alkalmasak. Az utóprogramokon részt venni kívánóknak a költségek a részvételi díjon kívüli kiadásokhoz tartoztak.

Világdzsemborin részt venni egy életre szóló élmény! Csofálatos volt látni és magadba szívni azt a szeretetet, tiszteletet, egymás iránti bizalmat és rokonszenvet, amit a sok ezer cserkész testvéri barátsággal egy ilyen találkozóra magával hoz. Fantasztikus élmény egymás cserkészszokásait és kultúráját a világ minden pontjáról egy helyen megtapasztalni, és osztozni bennük. Jó volt látni, hogy ugyanazzal a fogadalommal és hasonló törvényekkel egyeztetett célunk van a cserkészmozgalomban. Hihetetlen ennyi különböző embert egy helyen közösen és békében látni, hogy milyen nagy lelkesedéssel élvezik a táborot.

Nagyszerű volt a dzsembori előtt és alatt az anyaországi magyar cserkészvezetőknek segíteni a szervezésben. Szép volt tőlük, hogy minket „külföldieket” igazi cserkésztestvéri szeretettel befogadtak. Egy dzsemborin való részvétel feltölt és tovább lendít, hogy továbbra is kövessük cserkészutunkat. Ha van lehetőség kedves olvasó megoldani, akkor vegyél részt egy ilyen felejthetetlen élményekkel teli cserkész világtalálkozón. Már is lehet tervezni! A 25. világdzsemborin 2023. augusztus 1-12. között Dél-Koreában lesz.

*Horváth Mihály cscst.,
KMCSSZ külügyi vezetőtisz*

Záróünnepély

II. Néhány szemelvény a dzsemborin résztvevők tollából

A KMCSSZ résztvevőinek egy része:

Hátsó sor, b-j: Nagy László Máté, Czeti András, Rózsályi Ádám, Ábel B. Csaba, Csomós Márk, Sztáray Ilona, Marosán Boglárka, Kovács Áron Csongor.

Középső sor: Gyuris Eszter, Szilágyi Beáta, Kovács-Toperczer Kinga, Vatai Anna.

Első sor: Csenter Eszter, Szigecsán Darinka, Szalaba Kinga, Hartstang Hajnalka, Savoia Leticia.

A baseball sapkát a résztvevők a szervezők révén kapták. A felvételeket Czeti András és Hartstang Hajnalka küldte be.

A fotós ismeretlen.

Ábel B. Csaba, IST beosztott, 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel:

Együtt a magyarországiakkal. Számomra a dzsembori mindig különleges élmény. Ebbe viszont valóban beletartozik a sok külföldi résztvevő mellett a kint lévő magyar cserkészek sokasága is, az ilyen magyar kontingens mindig valójában egy igazi összmagyar közösség – magyarországi, kárpát-medencei, határon túli, és a világ többi részén élő magyarok egyaránt részt vettek most is a magyar csapatban. Így barátságokat lehet kötni nem csak külföldi, de magyar cserkészekkel is szerte az országban és a határon túl. Ezen keresztül pedig a személyes barátságokon túl megismerhetjük más csapatok cserkészését, helyzetét, későbbi programokhoz, találkozásokhoz kapunk egy alapot, amire építhetünk (jellemző példa erre amikor a brüsszeli magyar csapat nyári bakonyi gyalogtúrája végén a dzsembori után csak pár héttel ismét összefutott a veszprémi cserkészcsapat néhány dzsemboris tagjával, akik csapattársaikkal együtt segítettek is nekünk a veszprémi programunk megszervezésében, elvittek csapatotthonukba, kalauzoltak a városban).

Utóprogramok. A dzsembori után a Niagara-vízesést és Torontót meglátogató csoportban utaztam tovább: a vízesés valóban különlegesen szép természeti látványosság, és érdekes volt Kanadába is átlátogatni. Itt is azonban legalább ekkora élményt jelentett a torontói magyar plébánia és cserkészcsapat

vendégszeretete, ahol nemcsak vacsorát kaptunk, hanem tábortüzet és táncházat is szerveztek nekünk, valamint az odafelé úton a Fillmore-i Sík Sándor Cserkészparkot is meglátogattuk, ahol a vezetők több órát szántak arra, hogy minket kis csoportokban a táboron körbevezessenek (és szintén vacsorával vártak minket). □

Kovács Áron cs., 17 éves, 105. sz. IV. Béla vcscs., Dunaföldvár. (Áron a brüsszeli csapat tagja volt amikor jelentkezett. HM)

Előkészületek. Gubacsokat faragtam, festettem, díszítettem és próbáltam minél több szuper érdekességet összegyűjteni a hazámról, amelyek érdekelhetnek egy másik országból érkező cserkészt és esetleg okosabb lesz ezáltal, hogy ha netán erre járna vagy otthon elmesélné barátainak, családjának és ezáltal ők is többet tudhatnak majd kultúránkról és szokásainkról.

Céllövészet. A bújárkodás és a lövészet volt a kedvencem, bár az összes program amin részt vetünk remek volt. Itthon nagyon körülményes módon lehet elmenni lőni egy pisztollyal, ott kapásból egy 7.62 lőszerrel megtöltött puskát adtak kézbe egy órás alapképzés után, ahol meglepő részletességgel tömték meg a fejünket a fegyver helyes használatával. Továbbá nem gondoltam volna, hogy a közeljövőben eljutok valahova ahol palackkal víz alá tudok merülni. Filmekben és videókon láttam azelőttig

olyat és a dzsemborin megadatott az a lehetőség, hogy ki is próbálhassam...

Felemelő érzések. Annyian jöttek oda hozzánk, hogy alig akartam elhinni és annyira megörültem, amikor egy cseh cserkész odajött hozzánk és elkezdett magyarul beszélni velünk, hogy az leírhatatlan. Továbbá az is meglepett, hogy mindenki olyan közvetlen volt egymással és olyanok voltunk, mint egy nagy család. Nem lehet leírni milyen érzés az amikor a magyar kontingenssel vonulsz a magyar zászló alatt, énekeltek, meneteltek és képviseltek az országokat, amelyről vannak, akik azt se tudják, hol van. Vagy amikor 45 ezer cserkész egyszerre énekl a Halleluját és ez a 41 ezer ember körülöttes áll és összeköti az a láthatatlan kapocs őket, amelyet nehéz lenne kifejezni. □

Nagy László Máté cs., 15 éves, 82. sz. Báthory István vcs., Brüsszel:

Eljutás a dzsembori helyszínére ...Miután beértünk, felszálltunk a buszra, ami még 18 órát ment a Jamboree helyszínéig. A buszon természetesen előkerültek a hálózások, amiket végigterítettünk a mínusz tíz fokos buszon, majd mindenki mély álomba merült.

Ellátás. A dzsembori-n működött egy "Grab and Take" (Kapt és vidd) szisztéma. Ez abból állt, hogy minden altábornak volt egy boltja, ahonnan tudott ételt és élelmiszereket venni. Krumpli, kolbász és sajt nem volt; de elvileg magunknak kellett volna főzni.

Programok. Rengeteg érdekes be nem tervezett program volt, mint például a foci bajnokság, ahol harmadikak lettünk. A legérdekesebb élményem a BigZip volt, ami a világ leghosszabb drótkötél csúszója. Nem is maga a csúszás, hanem az azt megelőző futás volt a legérdekesebb. A BigZip-hez vezető hegyi úton, amerikai és brazil cserkészekkel másztunk fel, így voltunk összesen öten. Az út felénél egy elég nagy eső kapott el minket, ezért mindenki elkezdett futni az egyenletlen úton. Ketten őrstárral zártuk a sort, így nagyon lemaradtunk, de pont láttuk, ahogy az egyik amerikai cserkészlány megbotlik, és kifordul a bokája. Esőben, gólyafozással vittük fel a hegy tetejére, ahol szerencsére volt orvosi ellátás. Az eső sokáig tartott, tehát hosszasan elbeszélgettünk vele. Neki sajnos tönkrement a tábora, de számunkra ez egy örök emlék marad őrstárral együtt.

Hazautazás. A vissza út gördülékenyen ment. Torontóból Kijevbe repültünk, majd Kijevből Budapestre hálókocsis vonattal. Ukrán nagymamáktól kaptunk házi süteményeket. Szeretném megköszönni a családomnak a lelki és anyagi támogatást, az

őrsvezetőimnek azt, hogy megismertették velem a dzsembori-t, csapat és őrs társaimnak, hogy értékelték és előre mozdítottak az út során, és B.P-nek, hogy megalapította a cserkészetet, ezzel jobbra téve sok milliónyi fiatal életét. □

Somogyi Ferenc, őv., kcs.rpk., 17 éves, 14. Görgey Artúr cs., Cleveland, Ohio, USA:

Programok. Részemre a legérdekesebb program a „Scuba diving” (búvázkodás) és a World Village (Világ faluja) megnézése volt. A World Village-ben a táborhely közepén minden nemzet kiállítását rendezett kulturális témára és a cserkészetre összpontosítva, ahol a dzsembori szervezők – egy külföldi magyar cserkész segítségével – összeraktak egy történelmi dzsembori múzeumot az elmúlt dzsemborikról, közöttük a Gödöllőiről is. Egy nem-hivatalos de hatalmas élményű program volt a „C” altábornak a maga-rendezett foci kupája. Ebben a kupában az altábor magyar fiai is részt vettek, és meg is nyerték! Az én rajom elment drukkolni a csapatnak.

Találkozások magyarországi cserkészekkel. Találkoztam és barátkoztam más nemzetiségekkel, és leginkább magyarországi cserkészekkel. Nagyon jó volt velük elbeszélgetni a cserkészetről és a magyar életről, és elmagyarázni egymásnak hogyan ápoljuk a magyarságunkat és a cserkészetben megtartott szokásainkat. Mind magyarok vagyunk, de mégis más szempontokat képviselünk. □

Szalaba Kinga őv., 18 éves, 67. sz. Ország Ilona lcs., München:

Anyagi gondok. Számomra a legnagyobb nehézség az anyagiak előteremtése volt. A részvétel érdekében támogatásokat kellett szerezni. Cégeknek és ismerősöknek írogattam e-maileket, egy kevés anyagi támogatást kérve. Sok munka és sok stressz volt. Nem tudtam, hogy fog-e sikerülni elég pénzt összeszednem, viszont végül sikerült majdnem a részvételdíj felét kedves emberek segítségével, adományokból összekaparnom. Akinek nem olyan ragyogó az anyagi helyzete, ne hagyja magát elbátortalanítani. Sok munkával, idővel és akár kreativitással ezt a problémát is meg lehet oldani.

Programok. Voltak sátrak, ahol tanuló játékokat lehetett játszani, amelyek valamilyen témához, például egészséges étkezéshez vagy növénytanhoz kapcsolódnak. Más helyen előadásokat tartottak emberi jogokról, természetvédelemről, vagy például a menekült kérdésről. Volt a WWF-nek (World Wildlife Fund) és az UNICEF-nek (United Nations Children's Fund) is sátra, ahol az ott dolgozókkal és más cserkészekkel el lehetett beszélgetni

Volt egy dzsembori App, amin előremenőleg meg lehetett nézni kb. mennyi várakozási idővel kell számolni a sportos /kalandos programoknál. Ezekhez a bekapcsolódás 20 vagy akár 120 perces várakozással telt. Viszont itt a szervezés nagyon jó volt, és sok önkéntes dolgozó (IST) segítségével által izgalmas és különleges élményekben lehetett részünk.

Hartstang Hajnalka őv., Szalaba Kinga őv., Szilágyi Beáta őv.

Élveztem másoknak a hazánkat bemutatni, óránként keresztül körbesétálni és mindenféle országot és embereket megismerni. Peru, Malajzia, Indonézia, Mauritiusz, Egyiptom, Dél-afrikai Köztársaság, Marokkó, India, Omán... a nap elején foglalmam sem volt ezen országok kultúrájáról, a nap végére pedig nemcsak arról tanultam, hanem az új nepáli és portugál barátnőimmel találkoztam a közösségi sátorban.

Egy **általános napunk** a következőképpen nézett ki: reggel hat és hét között keltünk és gyorsan elfogyasztottuk az édes, kalóriától kirobbanó, előre-csomagolt reggelit. Miután előző este a rajjal/örssel megbeszéltük, hogy milyen programokra fogunk menni, sietősen és menetelve elindultunk gyalog vagy busszal – a távolságtól függően – az első program helyszínéhez. Miután ezzel végeztünk, általában ebédidő lett, úgyhogy az út szélére leülve megettük az iszonyúan finom katonakajánkat, ami minden nap *Mexican style Wrap* vagy *sweet and sour chicken* szendvics volt. Téli hassal nekivágtunk a nap második, könnyebb programjához. Azzal olyan délután 4-5 körül végeztünk és onnantól kezdve vacsoráig általában szabadidőnk volt, amit barátokkal, más sportokkal, vagy a GDV-ben/World Pointban töltöttünk.

Egy saját készítésű, friss, végre zöldségeket tartalmazó vacsora után legtöbb este valamelyik aláborban szervezett gyerekbarát "bulira" mentünk, vagy, aki akart, aludhatott, vagy barátokkal talál-

kozhatott. Legtöbb este olyan 10:30 és 11:30 között dőltünk fáradtan hálózsákjainkba.

A tábor követően **a közép-nyugat utóprogramon vettem részt**. Röviden összefoglalva: Washingtonból 19 órás éjszakai vonatút Chicágó-ba. 3 órás átszállási időben végig futni a „szeles város” legfőbb látványosságain. Újra vonatra szállni, csak most 57 órán keresztül. Két és fél nap alatt átutazni a California Zephyr vonaton Illinois, Iowa, Nebraska, Colorado, Nevada, és Utah államán, és végül este 10-kor megérkezni San Franciscoba. Éjjel háromig városnézés az angyalok (sötét) városában. A következő öt napot a Yosemite Nemzeti Parkban tölteni, fárasztó kirándulásokkal és hegymászással, csodaszép vízesésekkel és kilátásokkal, napi sátorbontással- és építéssel. Végül Los Angelesbe érkezni, ott két órát tölteni az ismert Santa Monica Pier-nél és onnan azonnal a reptérhez utazva, a háromnapos hazautat megkezdeni. Puhh, ahogy mindezt leírtam már megint kifáradtam! Összességében nagyon élveztem az utóprogramot. Láttam fél Amerikát, olyan dolgokat éltem át mint még soha előtte és először volt igazán lehetőségem végre jobban megismerni magyar cserkészeket és barátságokat kötni velük. Megtanultam, mi az a halálfáradtság, hogy lehet átvészelni majdnem három napos vonatutat és részben azt is, hogy milyen a magyar cserkészet. Óriási élmény volt az utóprogramom, így utólagosan nem is cserélném el semmiért azt az időt.

A dzsembori varázsa. Bármilyen pillanatban magad köré nézhetsz a dzsemborin, láthatod ahogy a perui nevet a sri lanka-i cserkésszel, ahogy a kanadai lány fölsegíti a zimbabweit... Ezekben a pillanatokban eltels szeretettel, boldogsággal, békével és jóindulattal. Nem lehet sok más helyzetben egyszerre átérezni, de a dzsemborin minden egyes pillanatban. Viszont olyankor az nemcsak jó érzés, hanem megváltoztat valamit benned. Látni, hogy emberek, cserkészek, a világ minden tájáról ott vannak együtt és nevetnek, segítenek, békében és szeretetben élnek együtt. Bennem minden alkalommal ugyanazt váltotta ki: reményt. Reményt, hogy a világunk lehet jobb is. Reményt, hogy mostantól én is tudok ennek érdekében cselekedni. Reményt, hogy egy nap mindenki megérti, hogy nem a pénz, az erő és a hatalom számít. Reményt, hogy egy nap mindenki egy kicsit cserkésziesebb lesz és ezáltal ad, segít és szeret, nem vesz, rombol és utál. Tudom, ez így enyhén dramatikusan hangzik, de ha hagyod, akkor a dzsembori tényleg megmutatja neked, milyen fantasztikus dolog cserkésznek lenni és mi mindent lehet cserkészként, nemcsak összejöveteleken, hanem egy cserkészies életvitellel megváltoztatni. Ez

az, ami minden elvárásomat felülmúlta, amit nekem tanított a dzsembori: Nekünk cserkészeknek a lehetőségünk és kötelességünk a világot, amiben élünk, egyre jobbá tenni. Most. Együtt. □

Sztáray Ilona, mb. öv., 16 éves, 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, 2018 ősze óta: 1999. sz. Szent Angéla vcscs., Budapest:

A magyar csapat fegyelmezettsége. Megállapítottam, hogy olyan szervezett, fegyelmezett alakzatban, kifogyhatatlanul népdalokat énekelve egyik nemzet cserkészei sem tudnak vonulni, mint a magyarok. Ez büszkeséggel töltött el és a többi ország résztvevői is elismerően néztek minket.

Meglepetés. Kicsit meglepett, hogy még egy ilyen közegben is sokat hallottam kisebb értékek ellopásáról, így soha nem tudtuk biztonságban például a töltőre tett mobiltelefonunkat

Utóprogram. Torontóban nagy élmény volt, hogy a szállásunkat az ottani magyar plébánia biztosította, így megismerhettük az ottani magyarokat és a cserkészek közül is néhányat.

Egy külföldi, majd hazatelepült magyar cserkész meglátása. Így is, hogy már nem külföldön élek, hanem az anyaországban, jó volt kicsit a külföldi magyarok közé tartozni, korábbi cserkész tár-

saimmal együtt táborozni. A dzsemborin való részvételért volt fontos nekem, mert a hazámat képviselhettem. Megtapasztaltam, hogy éljünk akár Magyarországon, vagy magyarként máshol a világon, a nyelvünk és a közös kultúránk, gyökereink összekötnek. □

Vatai Anna öv., 15 éves, 38. sz. Rozgonyi Cicelle lcscs., Garfield, New Jersey, USA:

Együttlét magyarországi fiatalokkal. Izgatottan vártam, hogy találkozzak cserkészekkel a világ minden tájáról, és főleg hogy együtt lehessek magyarországi fiatalokkal. Kíváncsi voltam, milyen lehet cserkésznek lenni Magyarországon, miben különbözik a miénktől. Egy kicsit izgultam, hogy vajon mennyire mások és befogadnak-e, vagy kigúnyolnak sokszor helytelen magyar beszédem miatt. Nem csalódtam a magyarországi cserkész társaimban! Úgy fogadtak, mint testvérüket. Mindegyiküket a szívembe zártam.

A világtalálkozó témája a föld megvédése a globális felmelegedés volt. Mi is készítettünk mindenféle projektet ami ötletet adhat, hogyan védjük meg a földet tisztán a későbbi generációknak. Ezt nekünk cserkészeknek nagyon komolyan kell venni. □

III. A 24. világdzsembori MCSSZ kontingens KMCSSZ tagjai:

Cserkészkorú résztvevők (14-17 évesek):

Csenteri Eszter öv., 4. sz. Bátor József vcscs., Washington, D.C., USA • Csomós Márk öv., Szent-Györgyi Albert vcscs., Reading, Anglia • Gyuris Eszter öv., 2. sz. Bodnár Gábor vcscs., Boston, Massachusetts, USA • Kovács Áron cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Kovács-Toperczer Kinga cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Nagy László Máté cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Párkányi Botond öv., 4. sz. Bátor József vcscs., Washington, D.C., USA • Rozsályi Ádám cs., 4. sz. Bátor József vcscs., Washington, D.C., USA • Savoia Leticia cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Somogyi Ferenc öv., kcs.rpk., 14. sz. Görgey Arthur cs., Cleveland, Ohio, USA • Szalaba Kinga öv., 67. sz. Ország Ilona lcscs., München, Németország • Szilágyi Beáta öv., 90. sz. Ajtósi Dürer vcscs., Nürnberg, Németország • Sztáray Ilona, mb. öv., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Vatai Anna öv., 38. sz. Rozgonyi Cicelle lcscs., Garfield, New Jersey, USA

International Service Team (IST) tagok (18+ évesek):

Horváth Mihály cscst., 22. sz. Bessenyei György cs., Cleveland, Ohio, USA • Apáthy László cst., 9. sz. Jámor Lajos vcscs., Venice, Florida, USA • Ábel B. Csaba fncs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Czeti András cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Hartstang Hajnalka öv., 87. sz. Tomori Pál vcscs., Heidelberg, Németország • Marosán Boglárka st., Szent-Györgyi Albert vcscs., Reading, Anglia • Padisák Anna cs., 82. sz. Báthory István vcscs., Brüsszel, Belgium • Szigecsán Darinka söv., szórvány, Manchester, Anglia

Tíz érdekes adat az első Wood Badge¹ kiképzőtáborról, amely 2019-ben ünnepelte 100. évfordulóját

Az alábbi cikk a „Bryan on Scouting” internetes blogon jelent meg. A blog maga Bryan Wendell által írt és szerkesztett internetes lap a BSA felnőtt vezetői részére.²

Száz évvel ezelőtt egy önkéntes cserkészcsoporthoz történelmi fontosságú kezdeményezést hajtott végre egy Londontól nem messzi erdőben. Majdnem két hét lefolyása alatt, a cserkészcsoporthoz egy Baden-Powell által megtervezett gyakorlati kiképzéssel telített táborprogramot élt át, aminek a „hogyan kell egy táborot levezetni” nevet adták. Ehhez Baden-Powell maga választotta ki a résztvevőket. Itt meg kell említsük azt is, hogy BiPi (Baden-Powell beceneve) a sokrétű angol társadalom különböző osztályai közül válogatta ki a fiúkat erre a különös kiképző táborra, ami azért is fontos, mert ezek különben soha nem találkozhattak volna. Azóta sok minden változott, viszont sok minden ugyanaz maradt. A Wood Badge kiképzőtábor még mindig olyan cserkészvezetőket hoz össze, akik hajlandók feláldozni szabadidejüket cserkészeik foglalkoztatására, azok fejlesztésére. Ezek az élmények és tanulságok a cserkészeten kívül az élet más területeire is jó hatással vannak, mint például az otthoni vagy a munkahelyi életre. Ugyanakkor még mindig ez a légkör adja a legjobb élményt egy kiképzés alatt. Vegyünk tehát szemügyre néhány érdekességet erről az első cserkész vezetőképző táborról, amit Nelson Block, aki hosszú ideje az Amerikai Cserkészszövetség önkéntes történésze és Peter Ford, a Brit Cserkészszövetség Gilwell Park Archivumának Örökség Kutatási Igazgatója állított össze. **1. Az első**

Wood Badge tanfolyam (tábor) 12 napos volt, 1919. szeptember 8-19-ig tartott. A mai modern Wood Badge táborok 6 naposak, alkalmazkodva a felnőtt cserkészvezetők mostani nyaralási idejéhez.

2. A tábor helye a Gilwell Park volt. Ma a Gilwell Park nemzetközileg elismert cserkész ismeretterjesztő központ, amely cserkészeket és „bloggereket” a világ minden részéről fogad. Abban az időben viszont ez a terület Londontól 20 mérföldre északkeletre fekvő elpusztult, elhanyagolt tanya volt. William de Bois Maclaren skót lapkiadó 1919-ben a Gilwell Parkot megvette és odaajándékozta az Egyesült Királyság Cserkészszövetségének (U.K. Scout Association). Érdekességként említhető, hogy Maclaren a területet 7000 angol fontért vásárolta, ami ma kb. \$348 000 amerikai dollárral egyenértékű. Maclarent tartják a cserkészlet első jótévőjének.

3. A Wood Badge-esek Maclarent a mai napig megbecsült személyként tartják számon azzal, hogy a tanfolyam tagjai annak sikeres elvégzése után emlékének adózva viselhetik a Maclaren cserkésznyakendőt, vagyis a Maclaren tartánt.

4. A kiképzőtábor megtervezése az I. világháború alatt szünetelt. Baden-Powell már 1913-ban levelező tagozatként kezdett kifejleszteni és beindítani egy kurzust, illetve tanfolyamot, aminek Scouting for Scoutmasters (Cserkészlet a cserkészmenteseknek) nevet adta. Ezt a Brit Cserkészszövetség *The Headquarters Gazette* (Központi Közlöny) nevű havi lapjában közzölte. A háború kitörése miatt a további tervezés 1914-ben szünetelt.

5. A tanfolyam vezetője, illetve

táborparancsnoka egy 29 éves, az I. világháborúban megsebesült katonatiszt, Francis Gidney volt. Sokan azt hiszik, hogy ennek a tábornak maga Baden-Powell volt a táborparancsnoka, de ő csak kiképzői és tanácsadói feladatot vállalt, és csak két napig volt jelen.

6. A 19 résztvevő három őrben lett beosztva. Az őrsi nevek Bika, Kakukk, és Holló voltak. A mai Gilwell táborokban az őrök nevei a következők: hódok, bobwhite-ok (leggyakoribb észak-amerikai fűzfajta madár), sasok, rókák, baglyok, medvék, bívajok, és antilopok.

7. Az akkori tanfolyamon főleg gyakorlati cserkészismereteket tanítottak a résztvevőknek, mint például őrsi munkák, szertartások, zászlótiszteltet, táborozási technikák, tájékozódás, természetismeret, jeladás (kar-, síp-, út-, és morzejelek), cserkészjátékok, iránytű kezelés, térképismeretek, térkép-készítés, és rajzolás. A résztvevők egy nyolcórás portyán vettek részt az erdőben, amelyre utasításokat kaptak lezárt borítékban, tehát nem tudták mi a cél mindaddig, amíg a portya meg nem kezdődött.

8. A tábor utolsó napján a résztvevők Londonban egy banketten vehettek részt, amelyre Percy Everett vezetőtisztt meghívta a végzetetteket. Ezt a szokást a mai napig megőrizték. Percy Everettet később a cserkészlet érdekében végzett szolgálataért lovaggá ütötték, és ő tanú is volt, amikor BiPi minden résztvevőnek egy eredeti fagyöngyöt (fajelvényt) adott Dinizulu Zulu főnök nyakláncából. A második fajelvényt akkor kapták meg miután elvégezték a Wood Badge második részét. A mai Wood Badge fajelvény az eredetinek a másolata.

A mai Wood Badge kiképző tábor elvégzésével a résztvevő egy okleveles igazolást is kap, továbbá

A Wood Badge fajelvénye, a nyakkendő és a bőrből font nyakkendőgyűrű

egy cserkészyakkendőt, és egy nyakba akasztható bőrszíjjat, aminek a végén a két kis fajelvény van.

9. John Wilkinson volt az első személy aki elvégezte a Wood Badge tábort és képesítést kapott. Úgy mint a jelenlegi tábor, a 1919-es változat is két részből állt: a kiképzendő elvégezte a tábort és az ott tanultakat csapatában alkalmazta. Wilkinson ezt teljesítette, és ezáltal ő az első személy a cserkészértékelemében aki hivatalosan Wood Badge képesített cserkészvezető lett. Valódi cserkészmódra, Wilkinson nagymértékben visszaadta a cserkészletnek, amit kapott. Ő volt az első táborparancsnoka a Wood Badge tábornak, amit a Gilwell Parkon kívül tartottak, és ő segítette elő a cserkészmozgalom fejlődését Írországon és Albániában.

10. Az utolsó túlélője az első Wood Badge tábornak Don Potter volt, aki akkor 17 évesen vett részt. Don Potter 2004-ben, 102 éves korában hunyt el. Élete során termékeny művész és szobrász volt. Sok Gilwell Park körüli épületet és átjárót ő díszített, köztük a Park bejáratánál lévő ikonszerű fakapukat is.

Vezetőképzés a külföldi magyar cserkészletben

A Wood Badge táborok kiképzési anyaga az évek során több válto-

záson ment keresztül, így a külföldi magyar cserkészlet vezetőképzése is. A Wood Badge táborok az elején nagyon kevés elméleti, a vezetés pedagógiájával foglalkozó kiképzést adtak. Jelenleg mind gyakorlati mind elméleti kiképzést is adnak, és vezetői technikákat is tanítanak. A táborok a Világszervezet részéről központi irányítottak.

A külföldi magyar cserkészletben a segédtsíktképző tábor 1967-ben a Wood Badge mintájára változott meg (és nem 1962-ben, ahogy az egyik MCSSZ

honlapon tévesen olvasható). Ezt Kövári Lajos Sch.P. cscst. (Ubulbá') vezette be amikor a Sík Sándor Cserkészparkban a Gilwell kiképző tábornak elnevezett és felújított segédtsíktképző tábort megtervezte és azt hosszú éveken át vezette. Mivel vezetési elméletet és cserkészpedagógiát is tanítunk, lényegében a Wood Badge megfelelője a mi segédtsíkt és cserkésztsíkt táboraink egyesített tananyaga. Itt hozzáfűzendő, hogy a KMCSSZ e két tagozatának tananyaga sokkal szélesebb körű és részletesebb, nem beszélve a magyarságismereti előadásokról és gyakorlatokról.

Hasznos a KMCSSZ vezetőinek egy Wood Badge tábort is elvégezni, illetve Wood Badge képesítést szerezni, amit a befogadó ország keretén belül lehet, amennyiben az illető leigazolt felnőtt cserkésze a befogadó, illetve születési ország cserkészszövetségének. Több csapatunk leigazolt a befogadó ország szövetségénél. Viszont egyénileg is lehet tagságot kérni, és ezáltal jelentkezni Wood Badge kiképzésre. A jelentkezők először kérjenek hozzájárulást a vezetőképző vezetőtiszttől. A tábor elvégzése után, ill. a képesítés megszerzése után küldjük el a hiteles okmány másolatát a vezetőképző vezetőtisztnak,

valamint a külügyi vezetőtisztnak, hogy számba vehessék a képesítést. A Wood Badge tábor elvégzéséhez előképzés is van, majd a tábor után disszertációt is kell írni, amit „ticke”-nek neveznek, majd egy hosszabb lemenetelő cserkészvezetői szolgálatot is el kell végezni.

Ide vonatkozólag a Szövetség az alábbi határozatot hozta: „**Gilwell képesítés.** Többirányú megkeresés ill. érdeklődés alapján, az Intéző Bizottság úgy látja, hogy mind a Magyar Cserkészszövetségnek (értsd KMCSSZ), mind a Gilwell-re készülő cserkésztsíktnek érdeke, hogy Gilwell képesítése előtt magyar cserkésztsíkt vizsgát tegyen. A Szövetség, vagy annak szervei csak annak adhatnak Gilwell, vagy más külföldi vezetőképző-táboron való részvételre engedélyt, akik előzőleg magyar tiszttábort végeztek, ill. magyar képesítést szereztek. A Gilwell tehát *nem jelent* egyidejűleg magyar cserkésztsíkt képesítést.” (Lásd a 63. sz. központi értesítő 4. pontját, 1961. dec. 5.) Továbbá, a segédtsíktképző táborok meghatározását így rögzíti:

Segédtsíktképző tábor. A kiképzés elméleti előadások és gyakorlati munka között oszlik meg. Az előadások a rajvezetés technikájával és a

cserkészpedagógia alapjaival foglalkoznak. A gyakorlati kiképzés pedig oktatási módszerek, új gyakorlati ötletek bemutatásával történik. A közös gyakorlatokat egyéni feladatok egészítik ki.

A gyakorlati kiképzés és a nevelési anyag a nemzetközi „Gilwell” cserkésztsíkt táborok módszereivel egyezik meg. Így a magyar segédtsíkt olyan kiképzést kapnak, amely más szövetségek tagjai számára csak magasabb fokú cserkésztsíkt kiképzés keretében érhető el. (Egy szövetségi kiadvány részletéből.) □

¹ A Wood Badge egy cserkészvezetői program a világ cserkészszövetségei felnőtt vezetői számára és a hozzá kapcsolódó díj. A Wood Badge program célja, hogy vezetői képességek tanításával fejlessze és jobb vezetőket képezzen, és a programot végzettk kötettség és elkötelezettséget alakítsanak ki a cserkészmozgalom iránt.

² Bryan Wendell az Amerikai Cserkészszövetség (B.S.A.) Sas cserkésze, aki a *Bryan on Scouting* („Bryan a cserkészetről”) honlap alapítója és annak egyik cikkírója.

LEAVE NO TRACE – NE HAGYJ NYOMOT

„Táborbontáskor két dolgot hagyj magad után: 1. A semmit; 2. A köszöneted” – írta Baden-Powell 1919 októberében. A gyakorlatias amerikai cserkészfiúk ezt két képpel támasztják alá. Egyrészt ha az ember meglátogatja a barátját, akkor valószínűleg nem tiporja el a kertben a virágokat, és nem szappanozza össze az ivóvizet. Másrészt pedig bármilyen csekély is az a rombolás, amelyet mondjuk egy portyázó raj visz végbe a nagy természetben, sok kicsi sokra megy, sok millió kiránduló már elég komoly pusztítást vihet végbe. Viszont ha mindenki maga vigyáz arra, hogy a lehető legkevesebb nyomot hagyja maga után, annak áldásos hatása lesz.

Eddig az elmélet, amelynek megértéséhez igazán nem kell cserkésznek lenni, és a *Leave No Trace* (ne hagyj nyomot) hozzáállást nem is cserkészek találták ki. A '70-es '80-as években kezdett kialakulni, azóta felállt mögé egy nemzetközi alapítvány, amely elsősorban az Egyesült Államokban igen jelentős szervezetekkel – a már említett *Boy Scouts of America*-n (BSA) kívül többek között a nemzeti park szolgálattal és az amerikai erdészeti szolgálattal – működik együtt a természet megóvásáért.

Önkéntesek szemétszedése

A *Leave No Trace* tulajdonképpen nem forradalmi újítás, végső soron nem más, mint hét alapelv és ezek következetes alkalmazása:

1. *Tervezz és készülj föl!* Gondosan válasszuk ki a megfelelő táborhelyet, olyan élelmiszert vegyünk, amely nem generál túl sok szemetet, alaposan tervezzük meg a portya útvonalát stb.)
2. *Tartós felületeken haladj és táborozz!* Ha a helyet gyakran használják (például ösvény), akkor

lehetőleg mi is ott járjunk, ahol már amúgy sincs növényzet, ezzel megkímélve a környezetet. Ha viszont a hely ritkán látogatott, akkor szóródjunk széjjel, hogy ezzel eloszolják a hatásunk is (például ha egy réten az egész tábor tíz napig libasorban jár egy csapáson, akkor ott a tábor végére aligha marad növényzet).

3. *Megfelelően helyezd el a hulladékokat!* A szemetet vigyük magunkkal, ne használjunk szappant, a mosogatóvizet a természetes vízforrástól lehetőleg távol hintsünk szét, nagydolgunkat pedig egy földbe ástott egy-két arasznyi lyukba végezzük el, vízfolyástól legalább hatvan méterre.
4. *Hagyd, amit megtalálsz!* Ne vigyünk magunkkal, követ, sziklát, növényt, és igyekezzünk a talajt is minél inkább eredeti állapotában meghagyni (ne árkoljuk körül a sátrat, ne szedjük össze a köveket).
5. *Minimalizáld a tűz használatát és hatását!* Tűz helyett jobb hordozható gázfőzőt használni, ha tüzet rakunk, akkor lehetőleg könnyen összegyűjthető fából, gondosan égessünk mindent hamuvá, a tűz esetleges maradványait pedig igyekezzünk eltüntetni. (És természetesen gondosan oltuk el.)
6. *Tartsd tisztelen az állatvilágot!* Viszonylag magától értetődik: a természet az állatok otthona, ne zavarjuk őket.
7. *Légy előzékeny a többi kirándulóval!* Ne kiabáljunk, és általában tartsuk be a portyázók etikettjét.

Végül lássuk, hogyan megy a *Leave No Trace* képzése a BSA-ben. A kiképzőknek egy 5 napos képzést kell elvégezniük a témában, és a szövetség arra törekszik, hogy minden egyes *councilban* (területi egység átlagosan 20 000 cserkésszel és vezetővel) legyen legalább egy ilyen. Ezek a kiképzők ezután két napig a természetben tartják a képzéseket. A képzettekből pedig optimális esetben minden *districtbe*, azaz körzetbe (sokszor több ezer cserkész) jut egy. Ők pedig számtalan módon képezhetik a cserkészeket és a vezetőket a félórás bemutatóktól kezdve az egész napos képzésekig.

Ezen kívül, a Magyar Cserkészszövetségben a cserkészek és vezetők számára egyaránt létezik „Ne hagyj nyomot!”-felvarró, amelynek a megszerzése pontosan szabályozva van. □

BabosDzsi

EGY ÉV ALATT 25 SZÁZALÉKKAL NÖTT A HATÁRTALANUL! PROGRAMRA JELENTKEZŐK SZÁMA

A közlemény értékeli a cserkészmozgalom, tehát az összes magyar cserkészszövetség munkáját, ezért a Vezetők Lapjában is ismertetjük. Az adatok 2016-ra vonatkoznak.

Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára a Magyar Ifjúsági Konferencia Egyesület és a Magyar Cserkészszövetségek Fóruma konferenciáján elmondta, hogy a programon belül az elmúlt évben olyan változtatásokat hajtottak végre, amelyek „magasabb fordulatszámra” tudták kapcsolni azt.

Magasabb az egy diákra jutó támogatás összege, és míg korábban csak a szállás és az útiköltség, addig mostanra már az étkezés és egyéb programok is elszámolhatók. További könnyítés, hogy három kísérőtanár díját is el lehet számolni, és Kárpátalja esetében az útlevel költségét is. A pályázatok beadása is egyszerűbbé vált az elektronikus felületen keresztül – sorolta a módosításokat.

Rétvári Bence elmondta, hogy négy pályázati kör van, és az elbírálás folyamatosan történik. Eddig két körön vannak túl. Az államtitkár továbbá kifejtette, hogy míg tavaly 28 582 diák utazott egész évben a határon túlra, idén már az első két forduló után 35 812 jelentkezővel számolhatnak; azaz egy év alatt 25 százalékkal nőtt a jelentkezők száma a hetedikesei körében. Ez az adat a további pályázati körökkel várhatóan tovább emelkedik majd. 2013-hoz viszonyítva legalább 3,5-szeres a növekedés, s 2010 óta több mint 140 ezer magyarországi diák vehetett részt a határon túli régiókat célzó tanulmányi utakon – összegzte a parlamenti államtitkár.

A nemzet és az ország határai nem esnek egybe

Rétvári Bence így fogalmazott: „egy ország a legkisebb közösségeire épülhet, ha nincs kis közösség, akkor nagyobb közösségek sincsenek”. Majd hozzátette: „Magyarország ugyanakkor nehéz helyzetben van, hiszen a nemzet és az ország határai nem esnek egybe”. Továbbá kiemelte, hogy ezért is fontos a kormány számára a kis közösségek mellett a nemzet közösségének összetartása, és ennek egyik legerősebb eszköze a Határtalanul! program, amelyben határon inneni és túli kisebb közösségeket, osztályokat tudnak közös programokkal, osztálykirándulásokkal

egymáshoz közelebb hozni. Kitért arra is, hogy a programmal olyan együttműködéseket tudnak kialakítani, amelyekkel határon átvívelő módon a nemzet nagyobb közösségét tudják erősíteni. Rétvári Bence beszélt a cserkészszövetség egyre növekvő szerepvállalásáról is; a szervezet a legnagyobb ifjúsági mozgalom, amely túlélte világháborúkat és diktatúrákat egyaránt. Felidézte, hogy a szövetség a magyar kormány stratégiai partnere, s értékelése szerint az együttműködés jól működik a felek között.

A cserkészszövetségek a magyar nemzetpolitika legfőbb szövetségesei

A konferencián Milován Orsolya, a nemzetpolitikai államtitkárság főosztályvezetője is felszólalt és arról beszélt, hogy a cserkészszövetségek a magyar nemzetpolitika legfőbb szövetségesei. Elmondta, hogy a cserkészlet az a mozgalom, amely már akkor foglalkozott a határon túli magyarokkal, amikor Magyarország elfordult tőlük, tagadta a létüket vagy akár ellenségként tekintett rájuk. Beszámolt arról is, hogy a Bethlen Gábor Alap kiemelt támogatást biztosít a külföldi magyar cserkészeknek; tavaly több mint 70 milliós keret állt a rendelkezésükre. Tavaly 47 millió forintot tudtak biztosítani a szlovákiai magyar szövetségnek abból a forrásból, amit a kormány szavazott meg külön az egyházi és a civil szervezeteknek az év végén. A főosztályvezető jelezte, hogy a cserkészek támogatására idén is külön keret van, mivel nagyon fontos, hogy a nemzeti jelentőségű intézmények és programok folyamatos támogatásban részesüljenek.

Milován Orsolya ismertette, hogy a tavalyi 50 millió forintról idén 100 millióra nőtt az ifjúsági közösségek támogatási kerete. Tavaly 88 kezdeményezést támogattak, idén 516 pályázat érkezett, ezek értékelése folyamatban van. □

Forrás: MTI (Magyar Távirati Iroda) Hirado.hu, 2017. május 5.

A JUTALMAZÁS PEDAGÓGIÁJA

Mint minden nevelési intézményben, akár a családban, iskolában, sőt sportegyesületekben, sok társadalmi szervezetben, de minden egyenruhás szervezetben, így a cserkészmozgalomban is fontos szerepe van a jutalmazásnak, a kitüntetésnek.

Mivel a cserkészlet egyenruhás, viszont egyben önkéntes ifjúságnevelő intézmény, szervezetileg is bele van építve a jutalmazás különböző fokozatai, így próbarendszerünkben ez fontos szerepet játszik.

Ebben a cikkben a cserkészletben használt jutalmazásokra összpontosítjuk a figyelmet.

Jutalmazás, Értékelés, Vizsgáztatás¹

Az értékelés az egyik legismertebb nevelési és oktatási módszer. Nevelés szempontjából értékelésről beszélünk akkor, ha jutalmazunk, elismerünk, vagy elmarasztalunk, fegyelmezzünk, büntetünk valakit.

Az értékeléssel kapcsolatban több kérdés merülhet fel bennünk nevelői-oktatói munkánk során:

- Mikor, miért és hogyan jutalmazzak?
- Miként ellenőrizzem cserkészeimet?
- Milyen előnyei és hátrányai vannak az értékelésnek?²

Hogyan jutalmazzunk, tüntessünk ki? A jutalmazás nagyon leegyszerűsítve pozitív megerősítést jelenthet attól függően, hogy ki, mikor, miért és hogyan alkalmazza. Tudatosítanunk kell magunkban, hogy a jutalom nem minden esetben tölti be a pozitív megerősítés szerepét, éppen ezért át kell gondolnunk azokat a tényezőket, melyek segítségével a jutalmazásunk az egyén tartós ösztönzését elősegíthetik:

- az irányított erősen vágyik a jutalomra,
- a jutalomnak nagyobb hatása van, ha nem minden esetben alkalmazzák az elvárt, megkívánt cselekvés, viselkedés után, azaz legyünk mértéktartóak,
- ismertessük cserkészeinkkel a jutalmazás kritériumait, és ennek alapján dicsérjük, jutalmazzuk őket,
- személyre szabott legyen jutalmazásunk,
- következetesek legyünk.

A következőkre is fel kell hívni a figyelmet: megállapítható, hogy a feladat »nagyságához« mérten csekély jutalom esetén növekszik a belső motiváció, túljutalmazás esetén pedig csökken, mivel a gyermek nem a tudásért való belső érdeklődésből tanul, hanem a külső jutalomért. Ebből kiindulva a pedagógiai gyakorlat számára is fontos alapelv:

helytelen az a pedagógiai gyakorlat, amely túlságosan nagy jutalmakat osztogat, hiszen a túlzott külső jutalmazásra való támaszkodás gátolhatja a feladatmegoldásból származó örömszerzés folyamatát. Ha valaki annyi jutalmat kap, amennyi a feladat megoldására ösztönzi, akkor a feladatmegoldást jobban fogja élvezni!³

„Eddig megnéztük, hogy milyen a hatékony jutalmazás, de érdemes megnézni azt is, hogy milyen hibákat követhetünk el a jutalmazás során. Nem megfelelő a jutalmazás a következő esetekben:

- a jutalom nem számít értéknek,
- a jutalmazott számára a jutalom időben túl távoli, elérhetetlennek tűnik,
- a jutalom máshonnan egyszerűbben megszerzhető,
- a jutalom elérése túl nehéz, megvalósíthatatlannak tűnik,
- a túl sok jutalmazás a jutalmak elértéktelenedéséhez vezet.”³

A Szövetség által régebben kiadott oklevél

A jutalom formái.

Nagyon fontos, hogy a szóbeli jutalmazás (»Ügyes vagy, mert ..., buzdítás, ösztönzés: Csak így tovább, jól csináltad« stb.) együtt járjon külső jutalmazási formákkal (mosoly, gesztusok, tekintet). Ugyanakkor a nem szóbeli jutalmazás önmagában is igen kedvező hatást tud gyakorolni a gyermek motivációjára.

Azonban ügyelni kell arra, hogy hitelesek legyenek a szóbeli és a külső jutalmazás különböző formái, különben a gyermek szorongást keltő állapotba kerül.⁴ Ugyanakkor az írásbeli dicséret is mindig kedvező hatással van.

A jutalmazás feltételeit általában tisztázzuk, kiírászeűen mindig tudassuk, hogy miért kapjuk, ill. mit kell vagy kellett tenni annak elérésére. Az előírt cserkészpróbákon meg azon kívül is lehet, sőt kívánatos is a jutalmazás. Az utóbbi felnőtt vezetőkre, felnőttcserkészre, sőt civil emberek jutalmazására is vonatkozik.

A tárgyi jutalmak közé sorolható az apró csemege, nyakba akasztható szalag, zászlószalag, oklevél,

könyv, CD lemez, esetleg érem, vagy egyéb jutalomtárgy is. A nyilvános szóbeli dicséret a csapatparancsban, jegyzőkönyvben, falitáblán rögzítve is igen hatásos. Mindez a helyzettől és a körülményektől függ. Viszont mennél magasabb fokon jutalmazunk, annál fontosabb a jutalom, a kitüntetés pontos meghatározása.

A cserkészzetben elsősorban a legkisebb, viszont egyben legfontosabb közösségformáló egységet, az őrset jutalmazzuk.

Őrsvezetők, rajvezetők, rajparancsnokok, vagy csapatparancsnokok rendszerint valamilyen tevékenységen elért eredmények, vagy verseny alapján jutalmaznak. Például a csapatparancsnok a cserkészév végén az egész évben tanúsított „példamutató magatartásáért, kiváló eredményéért” a legjobb cserkésznek adhat jutalmat. Szintén a cserkészév végén a csapat legjobb őrset is ki lehet tüntetni, rendszerint jutalomszalaggal, amit feltűzhet az őrsi zászlajára.

Általában pontozás alapján jutalmazunk, aminek eredményeit rendszeresen kihirdetjük. Ezzel a folyamatosság és érdeklődés is jobban megmarad. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az elérhető ponteredményhez való feltételeket előre meg kell határozni. Itt érdemes megjegyezni, hogy az új próbarendszerben a cserkészpróbák letétele egy megfelelőképpen és jól kidolgozott pontrendszeren alapszik.

Amint az előzőekben már említettük, a jutalmazás, kitüntetés feltételeit világosan kell meghatározni és megfogalmazni, valamint közzétenni, különösen ha magasabb fokú kitüntetésről van szó. Továbbá, ha egy kitüntetést előre pontosan meghatározott számban adunk ki, olyan személy is kaphat, aki nem szükségszerűen érdemelne meg. Sőt, esetleg olyan valaki meg kimarad aki viszont érdemelne egyet. Ezzel csökken a jutalom értéke. A két lehetőség közötti választás gondjának elkerülésére a meghatározás helyes megfogalmazása a következő: A [jutalomdíj, ill. kitüntetés megnevezése]-ból *legfeljebb* x darab adományozható”. Ennek példaként a Magyarország kitüntetései c. kiadványt lehet alapul venni.⁵

Cserkészpróbák.

A „cserkészlétrán” továbbjutók is azzal kapnak elismerést, amikor egy újabb próbát megálltak és a próbajelvényüket felvarrhatják, ami bizonyítja, hogy a követelményeknek megfeleltek. Ez további motivációt adhat a továbbjutáshoz, a következő próba letételéhez. Az eredmények elérésénél fontos a

csapaton belüli elismerés. Ezt lehet, sőt szükséges a csapatparancsban is közzétenni, a csapat előtt felolvasni, de még hatásosabb, amikor a szülők előtt hirdetjük ki. Így ők is részesei lesznek az eredményhirdetési szertartásnak, és büszkén vehetik tudomásul cserkészfiaik és cserkészlányaik elért eredményeit. Egyben láthatják a cserkészzet nevelő hatását is. Ez serkenti a többieket is a próbarendszerben megalapozott „cserkészlétrán” a további próbák letetésére. Az Amerikai Cserkészszövetségnek például előírt jutalmazási szabályzata van.

Minden elismerést, jutalmazást dokumentáljunk. Ez részben azért is szükséges, mert a későbbiekben az esetleges tévedéseket könnyebb helyreigazítani. Továbbá, az eredmények megmaradnak az egyes cserkészegységek irattárában, a csapattörténetéhez csatolva. Az őr, csapat, körzet, kerület, és a Szövetség történelme is csak akkor marad meg, ha annak írott nyoma van. Ezekből aztán lehet következtetni, tapasztalatokat gyűjteni, okulni, és hagyományokat örizni, újakat alakítani.

Itt fontos megemlíteni, hogy a hagyományápolás különösen fontos szerepet játszik a cserkésznevelésben. Ne hagyjuk a régi hagyományokat kiveszni vagy megváltoztatni. Ez tanulságos érték a jövő nemzedékek számára is. Elhagyásuk vagy elhanyagolásuk csak ront a folyamatos cserkésznevelésen. A hagyományörzésnek hallatlanul nagy varázsa van! Vonatkozik ez minden cserkészegységre, sőt az egész mozgalomra, a nemzetre is. Egyben összetartó erő.

Versenyek, kimagasló eredmények jutalmazása.

Ismételten, fontos a meghirdetett versenyeknél a versenykiírást pontosan meghatározni, hogy az esetleges félreértéseket és a szubjektív értékelést elkerüljük, vagy legalábbis minimalizáljuk. Ennek gondos megfogalmazása elengedhetetlenül szükséges egy sikeres verseny lebonyolításához és ezáltal a jutalomdíj adományozásához.

A New York-i körzet atlétikai versenyének érme

A jutalmazást mindig a verseny típusához és az ott elért eredményekhez mérjük. Például őrsi akadályversenyen, csapatközi versenyeken a csapatok zászlószalagot és/vagy oklevelet, vándordíjat kaphatnak. Szavalóversenynél lehet oklevelet, könyvet, CD lemezt adni; sportversenynél szalag oklevél és/vagy érem lehet a jutalom.

Körzeti, kerületi, vagy akár szövetségi szinten lévő jutalmazásnál szokás emléklapot vagy oklevelet [is] adni, ami természetesen nem zárja ki a csapaton belüli hasonló kitüntetés adományozását. Magasabb fokú elismerésnél általában oklevelet és emlékérmet adományozhatunk. Ebben lehetnek fokozatok is. Fontos viszont, hogy a jutalmak ízléses kivitelezésűek legyenek. Kerüljük a drága jutalmak adományozását. (9. cserkésztvörvény!).

A nyári tábor kiváló alkalmat nyújt az egyéni akadályversenyre. Ezen kívül az öltözködési verseny, főzési verseny, faramászási verseny, sportversenyek stb. növelik a tábor szellemét, eszmei értékét, amit évekig emlegetnek majd. Az őrsi versenyeken kívül egyéni alapon, a tábor "legjobb cserkészt" is jutalmazzuk.

Nagyszabású hagyományos verseny például az észak-amerikai kerületek őrsi akadályversenye, amelyen számos csapat őrse, korosztály meghatározással és létszám-korlátozással versenyez.

A New York-i körzet két évente megrendezi a körzeti szavaló-, illetve versmondó verseny döntőjét, amit egy helyi, tehát csapatbeli verseny előz meg. Ezen korosztályonként a csapatokból a három legjobb szavaló indulhat a körzeti döntőn, ahol a legjobb hármat jutalmaznak. Ezen kívül minden résztvevő oklevélben részesül. A legjobb fiú- ill. leánycsapat szintén kap jutalmat. A tárgyilagosság érdekében a csapatverseny helyezéseinek eldöntésénél a vegyes csapatokat nem szerint külön-külön bírálják.⁶

További példaként, a clevelandi Cserkészbarátok Köre (CsBK) évente azt a személyt, aki véleményük szerint a helyi cserkészközösség érdekében kimagaslóan a legtöbbet tett, a *Csodaszarvas díjjal* tünteti ki.

Mikor történjek a jutalmazás?

A tapasztalatok szerint a késleltetett jutalom hatása több tényezőtől függ. Egyrészt az életkortól: minél kisebb a gyermek, annál inkább célszerűbb a tevékenység után azonnali, vagy rövid időn belüli jutalmazást választani, míg a nagyobb korosztály később is kaphat jutalmat. Ha nem telik el túl sok idő a tevékenység és a jutalmazás között, hatékonyan alkalmazhatjuk a késleltetett jutalmat. Másrészt igen fontos tényező, hogy mennyi ideig késleltetjük a jutalmat: ügyelni kell arra, hogy a sokáig késleltetett jutalomadás során nem biztos, hogy a jutalmazandó cselekvést, magatartást erősítjük meg.

Itt kell kitérni az »előlegezett jutalomra«, melynek egyszer-egyszer váratlanul történő adása ösztönzőleg hat, de rendszeres alkalmazása arra készítheti a gyermeket, hogy erőfeszítés nélkül is számíthat a pozitív megerősítésre.³

Amennyiben nem azonnal látható eredményeket jutalmazunk, azokat különösen megfontolva és körültekintően, feltétlenül több vezető vagy illetékes személy bevonásával kell értékelni. Ha valakit tévesen értékelünk vagy kimarad, az mindig elkeseredést, sértődöttséget, és visszatetszést von maga után.

A Szövetség által adományozott kitüntetések.

Szövetségi szinten nehezebb feladat a jutalmazás, mivel az nem verseny alapján történik, hanem hosszú távú, tehát lazább, szubjektívebb elbírálással.

A Szövetség által 2015-ben adományozott II. Rákóczi Ferenc-emlékérem

Ide vonatkozólag, időnként nyilvános dícsérettel örökíti meg a kimagasló cserkészmunkát, amit a központi értesítőben közöl. A jutalmak lehetnek dícsérő oklevelek, elismerő oklevelek, jubileumi díszoklevelek. Továbbá, az Intéző Bizottság köszönő oklevelet adományozhat a KMCSSZ azon támogatóinak, akik nem tartoznak mint aktív cserkészek a KMCSSZ kötelékébe.⁷⁷

Jubileumi években, tehát öt évenként – ritka kivétellel máskor is – a jubileumi táborokon 1970 óta, az előző öt évben tanúsított kimagasló cserkész munkát emlékéremmel jutalmazza. Úgyisint ez alkalommal a legmagasabb kitüntetését, a *Jó munkáért! Teleki-emlékérmét* 1960 óta is általában ekkor adományozza. Ezt egy életre szóló kimagasló cserkészszolgálatért, vagy egy rövidebb időtartamú, de egy vagy több döntőmértékű cserkészszolgálatért adja.

Jutalmak átadása.

A jutalmazást, kitüntetést mindig ünnepélyes keretek közt kell lebonyolítani, még az őrön belül is. Magasabb fokú kitüntetéseknel a nyilvánosság előtt jutalmazunk. Csapatkeretben lehet a szülők jelenlétével is. A jutalmat a csoporthoz mérten mindig a legmagasabb beosztásban, illetve képesítéssel rendelkező cserkészvezető adja át. Sőt, lehet egy egységen kívüli köztisztviselő is erre megkérni. Körültekintők kell legyünk és figyeljünk arra is, hogy ha a kitüntetendő személy nem tud jelen lenni a ünnepségen, akkor várjuk meg a megfelelő alkalmat a kitüntetés átadására. Semmi esetre se adassuk át küldönc révén, egyéni alapon. Az ilyen eljárás lealázó és megszegyenítő.

Elengedhetetlenül fontos, hogy a jutalmazás ünnepélyes és méltóságteljes keretek között történjen. Ez nemcsak emeli a rendezvény szintjét, de a jutalmazottak meglepedését is fokozza.

A Vezetők Lapja a Szövetség tagjainak a KMCSSZ-en kívül adományozott kimagasló kitüntetéseit leközlí, amennyiben ezekről értesül. □

Fischer Viktor cscst.

¹ Jutalmazás és Büntetés, Értékelés és Vizsgáztatás: Multimédiapedagógia és Oktatástechnológia Központ, ELTE TTK. Budapest, é.n. A cikkben foglalt idézetek ebben a forrásban találhatók.

² Bábosik István: Alkalmazott neveléstudomány. Okker kiadó, Budapest, 2003.

³ Zrinszky László: Neveléstudomány, Műszaki kiadó, Budapest, 2002. 265.o.

⁴ Aaronson, Elliot: A társas lény. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft, Budapest, 2002.

⁵ Magyarország kitüntetései. 1991. Wikipédia.

⁶ Fischer Viktor: Szavalóversenyek rendezése. *Vezetők Lapja*. LV. évf. 2008. 103. sz. 18.

⁷ Lásd 71. sz. központi érettsítőt, 1967 november.

Bibliográfia

Bábosik István és Mezei Gyula: Neveléstudomány. Telosz Kiadó, Budapest, 1994.

Bábosik István: A neveléstudomány elmélete és gyakorlata. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Németh Erzsébet: Hogyan jutalmazunk? A jutalmazás előnyei és hátrányai a pedagógiában. In: Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségtudomány. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997.

S. K.: Hogyan pontozunk? *Vezetők Lapja* 2. évf. 1955. 3. sz. 25.

A következő számunkban felsoroljuk a Szövetség által a *Jó munkát! Teleki-émlékéremmel* kitüntetetteket, ami a VL 66 éves történetében először olvasható. Szintén közzétesszük a Magyar Köztársaság által jutalmazott KMCSSZ cserkésztestjeit és felnőttcserkészteit. □

Lendvai-Lintner Imre szövetségi elnök 70 éves

A Vezetők Lapja köszönti Imrebá'-t születésnapja alkalmából. Adjon a Jóisten neki további lelkierőt és kitartást a Szövetség elnöki tisztségének és kihívásainak ellátásában. Isten éltesse sokáig!

Bodnár Gábor halála (1996) után nemzedékváltás történt a Szövetségben. Azóta, először az ügyvezető elnöki, majd az elnöki tisztséget Lendvai-Lintner Imre tölti be. Ez nem könnyű feladat. Sok időt, energiát és anyagi áldozatot követel. Sőt, azt lehet mondani, hogy teljes munkaidőt és még többet. Mindez Imrebá'-ban összpontosult és sarkalatosan vállalja ennek a nehéz és göröngyös útnak a feladatát. A cserkésztestet kifelé is képviseli, mint ahogy Bodnár Gábor is tette. A napi programja egy 35 éves embert is próbára tenne energia igényben, az állandó határozatok hozatalában. Mondhatnánk emberfeletti munkát követel.

Sok éve együtt dolgozom vele a New York-i Magyar Ház igazgatóságában és egyéb ügyekben is. A számtalan probléma, ami néha azonnali megoldást követel, sokszor idegörlő munkát és végtelen türelmet igényel, amibe sok ember már belebukott vagy belefáradt volna. De Imrebá' kitartó erejével és fáradhatatlan koncentrálásával mindig igyekszik az adott helyzetben megfelelő döntést hozni

A főszerkesztő.

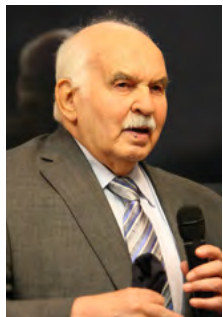
† HAZAMENT †

Elhalálozott cserkészvezetőink életét és tevékenységét példamutatásként állítjuk a fiatalabb vezetők elé, hogy emléküket és a magyar sorsban részesült színes életútjukat megőrizze. Az örök világosság fényeskedjék nekik!

(A szerk.)

Horváth János est., közgazdász professzor, Magyarországi utazó nagykövete, országgyűlési képviselő.

(Cece, Fejér m., 1921. november 7 – Budapest, 2019. november 25.)

Horváth Jánosbá'
2012-ben

Jánosbá' 1940-ben érettségizett Budapesten, majd 1946-ban a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen diplomázott.

1944-ben részt vett a Magyar Nemzeti Függetlenségi Mozgalomban, emiatt a Gestapo letartóztatta. Halálraítélték, de a börtönből sikerült megszöknie. 1945-ben a budapesti törvényhatósági bizottság tagjává választották. Ugyanebben az évben az FKGP (Független Kisgazda Párt) színeiben megválasztották nemzetgyűlési képviselőnek, a kampány során Kádár Jánossal vetélkedett Angyalföldön a választók meggyőzéséért.

Az országgyűlési működése alatt a miniszterelnök munkatársa, a Magyar Parasztszövetség gazdaságpolitikai igazgatója és az agrárszövetkezeti központ igazgatója is volt. 1947-ben a Magyar Közösség-ügyben koholt vádak alapján letartóztatták, majd ugyanebben az évben négyévi kényszmunkára ítélték. Parlamenti és törvényhatósági mandátumaitól megfosztották. 1951-ben szabadult. 1954-ig egyszerű munkásként kényszerült dolgozni.

Az 1956-os forradalom kitörésekor az Országos Gazdasági Újjáépítési Tanács ügyvezető elnöke lett. Emellett újra az FKGP XIII. kerületi szervezetének elnökévé választották. A forradalom leverése után emigrált. Előbb Strasbourgban a Magyar Forradalmi Tanács egyik szervezője, majd New Yorkban a Kossuth Alapítvány egyik létrehozója lett.

1958 és 1966 között a Columbia Egyetemen megszerzte közgazdaság-tudományi doktorátusát. Amerikai tanulmányainak befejezése után az egyetem oktatója, majd 1968-tól az Indiana állam Butler Egyetem közgazdász professzora lett. Kutatási területe az infláció, a munkanélküliség, az agrárszféra és a növekedés témakörét ölelték fel. Tizennégy könyv és több száz cikk kötődik a nevéhez.

1992-ben a Republikánus Párt jelöltje volt Indiana 10. számú választókerületében. A rendszerváltás után többször hazalátogatott, 1997-ben költözött végleg Magyarországra. A Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Tanszékének vendégprofesszora, 1998 és 2014 között a Fidesz országgyűlési képviselője volt. 1998-ban, elvállalta a Fidesz gazdaságpolitikai bizottságának vezetését. Az 1998-as országgyűlési választásokon 51 év után újra parlamenti mandátumot szerzett, ahogy 2002-ben és

2006-ban is. Az Országgyűlés legidősebb tagja, s mint ilyen, korelnöke, 2006 óta pedig a külügyi és határon túli magyarok bizottságának tagja volt. Számos kitüntetésé közé tartozik a 2006-ban a *Magyar Köztársasági Érdemrend tisztí kereszttel*, 2007-ben megkapta az amerikai *Truman-Reagan Szabadság Emlékérmét*, majd 2011-ben az Amerikai Magyar Koalíció kitüntetését a magyar-amerikai kapcsolatok előmozdításában játszott kiemelkedő tevékenységéért. 2011-ben a *Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztjével* tüntették ki az amerikai magyar emigrációban végzett tevékenysége, közéleti szerepvállalása, példaértékű életútja elismeréseként. (*A Mandiner* internetes hírportál 2019. november 25 és a Wikipédia nyomán.)

Cserkészkép: Jánosbá'
12 éves korában

mozgalmakba. 1958-ban a KMCSSZ távolkeleti megbízottjaként a manilai (Fülöp szigetek, 1959) világjamboree előkészítésére kapott megbízást az Intéző Bizottságtól, és egyben a Menekült Cserkészszövetségek Tanácsa főmegbízottjaként a Szövetségből azon hatan vehettek részt. Jubileumi táborunkat 1995-ben meglátogatta. Az őrvezetői körutakon idegenvezetőként szolgált a csoportoknak. Hathatós segítséget nyújtott a KMCSSZ kezdeményezésére, a magyar származású fiatalok magyarországi egyéves ösztöndíjának kormányzati engedélyezéséhez, így született meg a már több, mint 20 éve működő Balassi Intézet magyarságismereti programja. A cserkészet örökös szószólója volt. Amikor szükség volt rá, a Parlamentben a cserkészet érdekében mindig felszólt. A mozgalmat szívügyének tekintette. A KMCSSZ munkáját nagyra becsülte. Egyetlen gyermeke, Erzsébet lánya az ötvenes évek végén a New York-i 7. sz. Erős Gusztáv cscs. tagja volt. □

¹ Az ikhthüsz (görögül ΙΧΘΥΣ, latinul ichtys) keresztény vallási jelkép, a korai keresztények a szó betűiben újabb szavak kezdőbetűit látták (Jézus Krisztus Isten fia a Megváltó). A görög ΙΚΗΤΗΨ halat jelent. Az ΙΚΗΤΗΨ, a protestáns cserkészek lelkeségi mozgalma kérésére jött létre.

Eszes Mátyás cst. (1921-2019). Vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkész úr tanítványa volt a Ludovika Akadémián. A háború után az egyesült államokbeli Milwaukee, Wisconsin államban telepedett le. Ott 1954-ben megalapította a 4. sz. Bercesényi Miklós cserkészcsapatot. Annak parancsnoki feladatát 1961-ig, a csapat megszűnéséig vállalta. Több egyéb központi megbízást is kapott. Élete végéig a KMCSSZ támogatója volt. Halálakor Nagy István, egyik volt cserkésze így emlékezett meg róla: „Mátyásbá'-t noha több évtizede nem láttam, de agyamban úgy fénylik emléke mint aki a fiatal emberek mélyen tisztelt és befolyásos vezetője.”

P. Kiss (később Kish) Gábor SJ, cst. (Békésszentandrás, 1924. okt. 30. – Pickering, Ontario, Kanada, 2019. dec. 23.). Kiss atya 1945-től a zugligeti Manrézában végezte a noviciátust, majd Szegeden kezdte el a filozófiát. Mivel azonban az egyházüldözés elől társaival együtt külföldre menekült, tanulmányait Olaszországban fejezte be. Maastrichtben végezte a teológiát; itt szentelték pappá 1955-ben. 1959-től Torontóban, Courtlandban, majd Hamiltonban szolgált – utóbbiban ?-1973-ig a 27. sz. Kaszap István cscs. parancsnokaként, majd az egyesült államokbeli New York állam Yonkers városában látta el a plébánosi feladatokat és ott az egykori 3. sz. Gérecz Attila vcscs.-nak 1974 és 1976 között parancsnoka volt.

Sándor István cscst., KnM (Kolozsvár, 1930. jan. 19. – Englewood, New Jersey, USA, 2019. szept. 16.). Az erdélyi Ajton nevű faluban élte gyermekora korai éveit. Fiatal korában az Egyesült Államokba került, ahol Louisiana

államban tanult. Ott ismerte meg feleségét, Carolyn Wilsont, akivel 1953-ban kötött házasságot. Minnesotában, majd később New Jerseyben telepedtek le.

Hat gyerekük a New York-i cserkészcsapatokban nőtt fel, ő maga is csatlakozott a 7. sz. Erős Gusztáv csapathoz, amelynek 1970-1982-ig volt tagja és egyik vezetője. A New York-i Arany János Magyar Iskolában tanított, majd annak igazgatói szerepét 1976 és 1981 között töltötte be. Bodnár Gábor meghívására 1982-ben, Garfielden átvette az akkor kis létszámú 6. sz. Gábor Áron és a 38. sz. Rozgonyi Cicelle csapatok parancsnokságát, amelyeket hat évig nagy szeretettel vezetett fenntartó testület és vezetői kar nélkül. Lassú, de biztos munkával újra felépítette.

1988 januárjában egy rövid ideig Kaliforniába költözött és 1989 telén New Jerseybe visszatérve újra bekapcsolódott a közösség munkájába. Megszervezte a Szent István Egyházközség felolvasóit, és toborzott fiatalokat erre a feladatra, a feladatot 2005-ig vállalva.

Szövetségi szinten évekig kiképző volt a kiscserkész-segédtisztképző táborban, az Igazoló Bizottság tagja (1975-1979), majd 1989 és 1991 között külügyi osztályvezető volt. 2000-ben és 2005-ben a Jubileumi Táborra érkező távoli magyar cserkészek részére elő- és utótábort szervezett.

Felesége Carolyn 2017-ben hunyt el, János fia 2005-ben. Hat gyemeke közül három csapatparancsnok is lett, amire igen büszke volt: Béla (7. sz. cscs., 1987-90, 1995-96), Péter (77. sz. cscs.), és Anna (38.sz.lcscs., 1993-96). Erős magyarsághoz kötődő életszemlélete eredményeként unokái is cserkészek. Több segélyakciót, egyházközséget és jótékonyági egyesületet támogatott.

Cserkészmunkájáért a Szövetség több ízben kitüntette, többek között a *Jó munkáért! Teleki-émlékéremmel* (2000), kétszer a *Rákóczi-émlékéremmel* (1975 és 1985), valamint a *Sík Sándor-émlékéremmel* (1990). (*A garfieldi és New York-i cserkészek közleménye nyomán.*)

Madzsar Györgyné Osvay Erzsébet cscst., szövetségi tiszteletbeli elnök (Polgár, Szabolcs megye, 1935. május 31. – Fairview Park, Ohio, USA, 2019. október 19.).

Erzsi néni Osvay Sebő katonatiszt, bortermelő és Énekes Éva gyermekeként született. Onnan hamarosan a család elköltözött ész-

kabbra, Tállya, az akkori Zemplén vármegye nevű kisközségébe, ami különben arról híres, hogy ez a hely Európa geometriai középpontja.

Középiskolai tanulmányait Magyarországon fejezi be, hamarosan férjhez megy Madzsar Györgyhöz. Az 1956-os októberi felkelés idején már egy 6 hónapos kislányuk van. De az elmúlt 10 év keserű tapasztalatai és az akkor megnyíló lehetőségek az ország elhagyására készítik őket, és átszöknek az ausztriai határon. Amerikai rokonok elintézik kivándorlásukat az újvilágba. Clevelandba telepednek le, új családi otthonot teremtenek, ahol még három gyereket szül és nevelnek fel. Éva (Mo.), Gyuri, Erzsi és Irén.

Erzsi egész életében példás anya és nagymama volt, gyerekei, 11 unokája és 10 dédunokája rajongott érte. De mindemellett maradt ideje és kedve családon kívül a clevelandi magyar közösségben is rengeteg fáradságos munkát végezni. Hazulról hozott tehetségei közé tartozott a hímzés, horgolás és ruházatok készítése, amit bőséggel alkalmazott a most felnövő cserkészkorú gyerekeinek és az egész cserkész közösség javára. Népviseleti ruhákat hímzett, díszmagyar viseleteket varrt, és ha már itt tartunk, megszerkesztette mind az 52 vármegyének zászlaját, amik az akkori cserkészbálok termeit díszítették.

Magyar közösségi munkássága sokrétű volt. A hétfő esti magyar iskolában tanított, és aktívan részt vett a magyar cserkészletben is. Számos adománygyűjtő rendezvényt szervezett, mint „csapat fenntartó testületi elnök”, A clevelandi Cserkészbál aktív rendező gárdájának hosszú éveig tagja, és főszakácsa az évenkénti Cserkész Ebédeknek és Cserkész

Napoknak, szintén hosszú éveken át.

Erzsit valószínűleg leginkább a KMCSSZ fillmore-i VK kiscserkész „minta tábor” vezetőjeként ismerték, ahol augusztusban 10 napon keresztül, 5-10 éves korosztályt tanított és motivált. A 80-as évektől egészen 2006-ig szolgált ebben a beosztásban. Ide az egész országból és a világ minden területéről érkeztek résztvevők.

A clevelandi magyar cserkész közösségnek szeretett és nagyrabecsült tagja volt. Mindenki szerette és ő is szeretett mindenkit. Hívó katolikus, templomba

Tállya emlékmű, Európa középpontja

járó ember volt. 1995-ben a Külföldi Magyar Cserkészszövetség legmagasabb kitüntetésével, a *Jó munkáért! Teleki-emlékérem* átadásával ismerte el értékes munkáját. Úgyszintén a clevelandi Cserkész Barátok Köre (CsBK) 1995-évi „Csodaszarvas Díját” adományozta neki a Clevelandban végzett kimagasló

cserkészvezetői munkájáért. 2013-ban kimagasló kitüntetésben részesült, életre szóló, hosszútávú, eredményes, a clevelandi cserkészlet felépítéséért és fejlesztéséért kifejtett cserkészmunkájáért. Az utolsó napig tanácsadója volt a CsBK választmányának.

21 évig vezette a központi kiscserkész mintatábort; több mint 30 évig a vk tábor sikereihez hozzájárult, külön nyilvános köszönetet kapott a központi értesítőben; részt vett az új kiscserkész próbarendszer kidolgozásában, melynek a 3. könyvét szerkesztette; a Sík Sándor Cserkész Park Bizottság tagja (1994-?), a Fegyelmi Bíróság tagja (1996-2002); szöv. tb. elnök 2014-haláláig.

További cserkész kitüntetései: *Jubileumi emlékérem* (1980), *Rákóczi-emlékérem Bronz fokozat* (1985), *Szent István-emlékérem* (2000), *Nagy Lajos-emlékérem* (2005).

Nagyon hiányozni fog kedves mosolya, szakértelme, törődése, tanácsa.

Szappanos István cscst., Cleveland, Ohio, USA.

FILMKÉSZÍTÉSI KÜLÖNPRÓBA

(átnevezve az Operatőr, azaz Filmművészet elnevezésből)

Az Amerikai Cserkészszövetség (B.S.A.) néhány évvel ezelőtt az „Operatőr” különpróbajelvényt átnevezte „Filmkészítési próbajelvénynek”, hogy jobban körvonalazza a különpróba célját és követelményeit.

Ez a különpróba általános érdeklődést váltott ki cserkészetünkben is. Ennek alapján a próba letevéséhez itt a teljes szöveget leközzöljük. További felvilágosítás a *Google* keresőn is megtalálható a *B.S.A. Moviemaking Merit Badge* bejegyzéssel. A Filmkészítési különpróba letevése előzetes tanácsadói és/vagy szülői jóváhagyást igényel a 3a. pontban közölt követelményt illetően. A filmkészítés a mozgóképek készítésének alapjait tartalmazza, beleértve a hatékony világítást, a pontos fókusz, a gondos kompozíciót, és a történet bemutatásához a megfelelő kameramozgást. A próba letevéséhez a cserkész megtanulja hogyan kell egy történetet kidolgozni, és egyéb produkció előtti és utáni folyamatokat felvázolni, amelyek szükségesek egy minőségi mozgókép megalkotásához.

A filmkészítési különpróba követelményei

1. Fejtsd ki és mutasd be egy jó mozgóképnek a megfelelő elemeit. A leírásod tartalmazza a vizuális történetmesélést, a ritmust, a 180-tengely szabály kameramozgást, a keretezést és a kameraképek összetételét, valamint a lencse kiválasztását.

2. Csináld meg a következőket:

a. Három vagy négy bekezdésben magyarázd el a tervbe vett mese vagy történet tervét, ügyelve arra, hogy az vizuális képet nyújtson. b. Készíts egy grafikai ábrát a tervezett mozgóképre. (Ez megtehető egyszerű vázlatokkal és pálcikás figurákkal.)

c. Mutasd be a mozgókép következő felvételi technikáit:

1. állvány használata
2. a kamera pásztázása
3. a felvétel keretezési akciója
4. a felvételi szög kiválasztása
5. a megfelelő világítás kiválasztása
6. kézi forgatás.

d. Mozgókép technikákat használva, tervez meg *egy* az alábbi programok közül. Kezdd el egy kezeléssel, és fejezd be a programkövetelményt egy kiscserkész űrs, vagy a csapatod, űrsöd, vagy osztályod bemutatásával.

1. Vedd filmre vagy készíts videokazettát a Becsület bíróság eljárásról (az Amerikai Cserkészszövetségben használt bizottság vizsgálata az előléptetéshez, ill. a próbák megállásához), és mutasd be egy közönségnek.

2. Saját megtervezésed alapján hozz létre egy rövid játékfilmet a megtanult technikákkal.

3. Készíts egy rövidfilmet, amelyet fel lehet használni egy újonc cserkész ügyességi kiképzésére.

3. Csináld meg az alábbiak *egyikét*:

a. Szüleid engedélyével és a különpróba tanácsadód jóváhagyásával, keress fel egy filmstúdiót vagy televízió stúdiót és figyeld meg miként végzik a produkciós munkát.

b. Magyarázd meg a tanácsadódnak a zoom lencse elemeit és annak három fontos részét.

4. Nézz utána a filmkészítésen belül három karrier lehetőségnek. Ezekből válassz ki egyet és tudd meg milyen oktatási, képzési, és a tapasztalati követelmények szükségesek a szakmához. Beszélj meg a tanácsadóddal. Magyarázd meg neki, hogy miért érdekelne téged ez a szakma.

A hivatalos forrása a fenti információknak a következő: Boy Scout Requirements (Cserkész követelmények), 2018 Edition (BSA Supply SKU # 641568).

A követelmények forrásai

1. 180 fokos tengely szabály és lefedettség
Kodaknak a Film / Videóval kapcsolatos szöszedete
Lencse objektívek típusai
2. Filmező technikákkal való gyakorlás (tevékenység a College Board-tól) [Amerikai felsőfokú vizsgáztatási rendszer]
Hogyan írunk forgatókönyvet

Hogyan készítsünk és szerkesszünk videókat

Szerkesztés

Filmkészítés

2b. Hogyan készítsünk grafikai ábrákat

2d. Court of Honor (Becsület Bíróság); lásd feljebb a 2.1. pontot

3b. Hogyan működik a Zoom lencse – szöveg és grafikai magyarázat

Mi van benne egy zoom objektívben (lencsében)?

Hogyan működik a zoom objektív (lencse)?

4. Mozgóképek és a filmipar. Tájékoztató a Bureau of Labor Statistics-től (Munkaügyi Hivatal) □

Az AMIT (Amerikai Magyar Iskolák Találkozója) webinarium sorozatot indított. Szeretnék ezt a cserkészek részére is megnyitni, így beiktattak egy programot azon cserkészek és vezetők számára, akiket érdekel a filmkészítés. Biztonsági okból pontos konferencia linket nem tesznek a honlapra. Linket csak azoknak adnak, akik e-mailben jelentkeznek, és akiknek aztán e-mailben azt továbbítani lehet (amit.ny.2014@gmail.com).

A CSAPÓ INDUL - RIPTER KERESTETIK! előadás diákcsoportoknak és cserkészeknek már elhangzott. PDF előadás már elérhető és rövidesen felkerül a felvett video is. Megkereshető a <https://amit.ny.org/hirek/191-amit-tali-webinarium-sorozatunk> címen. Ma már mindenki készít videót de sok a dilettáns anyag. Legyünk ügyesebbek! Szaktanácsot kaptunk, hogyan kell felkészülni egy interjúra, mint riporter hogyan kezeljük a riportalanyokat, és mire ügyeljünk videók készítésénél és hogyan vágjuk, szerkesszük az elkészített anyagot. A két KCSPs előadó Szabó Éva tv-riporter, jelenleg a Bocskai rádiónál (Ohio), és Walter Marietta (Minnesota) marketing ügynökségen szerzett 7 éves profi tapasztalatát sűrítette egy órába.

A Vezetők Lapja terjesztői

Központi elosztó: Bodnár Ágnes cscst.; **Amerikai Egyesült Államok** – Boston: Gyuresán Ferenc cscst.; Buffalo: dr. Forgáchné Katalin cscst.; Chicago: Stétz Andrea st.; Cleveland: Szentkirályi Júlia st.; Florida: III. Apáthy László cscst.; Garfield: Bodnár Ágnes cscst.; Los Angeles: Tóth Attila cscst.; New York: Jankura Krisztina cscst.; New Brunswick: dr. Horváth István cscst.; San Francisco: Tóthné Kollár Katalin cscst.; Washington: Kőlüsné Paulovits Judit cscst.; Magyar Tanya/Pennsylvania: dr. Lengyel Emília cscst.; Seattle, Washington: Orbán Csaba cscst.; Wallingford, Connecticut: Gál András cscst.; **Ausztrália** – Kovássy Marianne cscst.; **Dél-Amerika** – Argentína: Lomniczy Mátyás cscst.; Brazília: Dénes Gusztáv cscst.; Venezuela: Udvarosné Szabadics Zsuzsa cscst.; **Európa** – Ausztria: Csernay Roberta cscst.; Németország és Európa többi országa: dr. Grynæus Péter cscst.; Svájc: Pilinszky Katalin cscst.; Venezuelai visszahonosultak: Kertész Zsuzsanna; **Kanada** – Calgary: Pintér János cscst.; Hamilton: Jankuráné Hajdu-Németh Ágnes cscst.; Montréal: Pelikánné Vermes Anikó cscst.; Ottawa: Ács Szandra cscst.; Toronto: Kontra Tamás cscst.; Kanada többi városa: Pintér János cscst.; **Magyarország és a Kárpát-medence többi országa:** Fischer Viktor cscst.; **Alakuló csapatok:** Marshall Tamás cscst.

Tartalomjegyzék

Közérdekű hírek: Munkahétvége a Sík Sándor Cserkészparkban, Jubileumi tábor 2020, Eucharisztikus Kongresszus, Művészeti pályázat (ösztöndíj lehetőség), Közlemény.....	2
<i>Több forrás:</i> Kulturális értékeink közé tartoznak a magyar könyvek és CD lemezek – Mi legyen a gyermekes magyar családok könyvespolcain?.....	3
<i>nyest.hu:</i> Helyesírási hibák, azaz olyan kifejezések, amelyeket szinte mindenki rosszul ír és használ.....	5
<i>Déri Zsuzsanna:</i> A nyelvek ősisége.....	6
<i>Horváth Mihály:</i> I. Élmenybeszámoló a 24. világdzsemporiról.....	7
<i>Dzsempori résztvevők:</i> II. Néhány szemelvény a dzsemporin résztvevők tollából	11
III. A 24. világdzsempori KMCSSZ résztvevőinek névsora	14
<i>Bryan Wendell:</i> Tíz érdekes adat az első Wood Badge kiképzőtáborról, amely 2019-ben ünnepelte 100. évfordulóját.....	15
<i>Babos Dzsí:</i> Leave No Trace – Ne hagyj nyomot.....	17
<i>MTI Híradó:</i> Egy év alatt huszonöt százalékkal nőtt a Határtalanul! programra jelentkezők száma.....	18
<i>Fischer Viktor:</i> A jutalmazás pedagógiája	19
Lendvai-Lintner Imre szövetségi elnök 70 éves	22
Hazament: Horváth János	23
Hazamentek: Eszes Mátyás, Kish Gábor SJ, Sándor István.....	24
Hazament: Madzsarné Osvay Erzsébet.....	25
<i>Amerikai Cserkészszövetség (B.S.A.):</i> Filmkészítési különpróba.....	26
A Vezetők Lapja terjesztői.....	27
Hátlap.....	28

Vezetők Lapja

66-67. évf. * 125-126. sz. * 2019 ősz – 2020 tavasz

Külföldi magyar cserkészvezetők, felnőttcserkészek és cserkészszülők lapja.

Megjelenik évente kétszer. A lap elektronikus formában a KMCSSZ honlapjáról is letölthető, a sajtó leágazásról.

Lapzárta: február 15 és szeptember 15.

Kiadja a Külföldi Magyar Cserkészszövetség

2850 Route 23 North, Newfoundland, NJ 07435, U.S.A.

Telefon: 973-874-0384. Honlap: www.kmcssz.org. Cserkészbolt: cserkeszbolt@yahoo.com

Szerkesztőbizottság

Főszerkesztő: Fischer Viktor cscst. (Wantagh, New York, USA). **Társszerkesztő:** Lendvai-Lintner Imre cscst. (Morris Plains, New Jersey, USA). **Munkatársak:** Cseh Gábor Anna cst. (Newtown, Connecticut, USA), Csermely Péter cst. (Toronto, Ontario, Kanada), Erdei Anna cst. (Boston, Massachusetts, USA), Farkas Tamás cst. (Budapest), dr. Fogarasi Miklós cscst., (Middletown, Connecticut, USA), ifj. Horváth Mihály cscst. (Cleveland, Ohio, USA), Kovács Éva fncs. (Princeton, New Jersey, USA), Márer Koppány Mária (Forest Hills, New York/Pécs), dr. Némethy Kessler Judit cscst. (New York, New York, USA), Thurner Klára cscst. (Cleveland, Ohio, USA), Tisóczki Petra (Budapest), Tóthné Kollár Katalin cscst. (San Francisco, Kalifornia, USA). **Tördelőszerkesztő:** ifj. Szócs László (Szeged).

A beküldött cikkeket, híreket, leveleket szükség szerint szerkesztve adjuk közre. Cikkeket, hozzászólásokat, véleményeket, ötleteket kérjük az alábbi címre küldeni: vezlap@yahoo.com. Előző számok a KMCSSZ honlapján találhatók, a Sajtó leágazásról: kmcssz.org

Előfizetés egy évre US\$10.00. Előfizetéseket a Külföldi Magyar Cserkészszövetség fent megadott címére kérjük beküldeni. Tagdíjat fizető cserkészvezetők és felnőttcserkészek a lapot ingyen kapják, amennyiben igénylik. A lap fenntartása érdekében adományokat köszönettel veszünk. A Vezetők Lapja Támogató Kör részére céladományokat a vezlap@yahoo.com címen keresztül kérjük intézni.

Vezetők Lapja (Leaders' Magazine)

Magazine for Hungarian Scout leaders

Published by the Hungarian Scout Association in Exteris, Inc., a non-profit organization

